

*Az őszi nyájas verőfényén ülök,
Körültem sárga, száraz lomb zörög;
Oly jó ittkünn nekem!
A természetnek hervadása
Beszél lelkemnek csendesen.*

Tompa Mihály

Tartalomjegyzék

VEZETŐ TESTÜLETEINK MUNKÁJÁBÓL	
Vezető testületeink munkájából	3
Főtitkári üzenet	3
Rendezvények 2010	3
TISZTÚJÍTÁS 2010	
Tisztújítás	4
ÉRDEKVÉDELEM	
Érdekvédelem	4
Ismét az energia-megtakarítást célzó pályázatokról	4
Állatkerti kedvezmény a NOE tagok gyermekeinek	5
Nagycsaládos Vállalkozók Kamarája	5
Ingtatlanon fennálló jelzálogjog	6
HELYI SZERVEZETEINK ÉLETÉBŐL	
Az Al-Duna régió beszámolója	7
Hírek a Közép-magyarországi Régióból	8
Beszámoló az Észak-magyarországi régió munkájáról	9
Regionális Információs nap Gyulán	9
Centrumban az egészséges család	10
„Megélhető” NOE?	11
Anyák napja a Kajdacsai Csoportban	12
Apró kezek – ügyes kezek	12
A Dunaszentgyörgyi Nagycsaládosoknál történt	12
Családi nap a Tápió téren	13
„Nyeregben a pesti srácok”	14
HÁZASSÁGÁPOLÁS, GYERMEKNEVELÉS	
Fordított kis herceg, avagy a hűség válsága	15
Miért „bokrosodnak meg néha a lovak”, és hány lóerőnk van?	16
IFJÚSÁGI TAGOZAT	
Egy újabb lépés előre...	17
Találkozz a Köztársasági Elnökkel	18
Könyvajánló	19
Gyermekjogok IV.	19
GYERMEKKUCKÓ	
Rejtvény kicsiknek	21
Rejtvény nagyoknak	21
Manó mese	22
ÉLETÜNK	
Tápláló szeretet	22
Mi történt Gergővel azóta?	23
TUDJUK-E	
A magyar nyelv éve 2009	24
A nyelvújítás mibenléte, történelmi és művelődéstörténeti háttere, hatása	26
JÓTÉKONYSÁGI ÁRVERÉS	
Jótekonysági árverés a NOE támogatására	27
ÉLETMÓD	
A cékla	27
KEDVEZMÉNYEK	
Könyvajánló	28
HÍRDETÉSEK	
	30
ÖRÖMHÍR	
	32

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.

A NOE Levelekben szereplő kedvezményes ajánlatok kizárólag NOE-tagokra vonatkoznak.

Az újságban megjelenő hirdetések kereskedelmi jellegűnek minősülnek.

A hirdetések tartalmáért felelősséget nem vállalunk!

Felelős szerkesztő:

DR. SZABÓ ENDRE, elnök

Főszerkesztő:

MÁRKI LÁSZLÓ

Grafika:

CSURGÓ ERZSÉBET

Tipográfia:

D-Plus Kft.

Kiadja a

NAGYCSALÁDOSOK ORSZÁGOS EGYESÜLETE

Felelős kiadó:

TÖRÖK ÁDÁM, főtítkár

☒ 1056 Budapest, Március 15. tér 8.

Telefon/fax: 317-4909, 317-4563, 266-7771

NOE-FON

70/771-65-65, 40/200-943

NKÖM nyilvt. szám: 2.2/6811/2000

ISSN 1788-9103

Honlap: www.noe.hu

E-mail: noe@noe.hu

Félfogadás: szerda 10–16, péntek: 10–13.30

Ebédszünet: 12.00–12.30

A NOE számlaszáma: 11705008-20109369,

adószáma: 19024471-1-41

A „Családjainkért” Alapítvány

számlaszáma: 11705008-20427799,

adószáma: 18011971-1-41

Mindkét számlát a Budapest V. kerületi OTP vezeti.

A Nagycsaládosok Országos Egyesülete

kiemelten közhasznú,

a Családjainkért Alapítvány pedig közhasznú.

Nyomda: Zrínyi Nyomda, Budapest

Készült a CORA támogatásával

RÉGIÓKÖZPONTOK ELÉRHETŐSÉGEI

Felső-Tisza Régiós Iroda

4150 Püspökladány, Kodály Zoltán u. 4.

Szilágyiné Kerekes Margit

Tel./fax: (54) 450-009, (70) 776-0877

Al-Duna Régiós Iroda

7622 Pécs, Nagy Lajos király út 9.

Várdainé Kiss Krisztina

Tel.: (72) 520-568, (70) 332-3514

Felső-Duna Régiós Iroda

9024 Győr, Mónus Illés u. 47–49.

Horváth Hajnalka

Tel.: (96) 517-964, (70) 776-0011

Balaton Régiós Iroda

8800 Nagykanizsa, Ady Endre u. 1. l. em.

Horváth Tamás

Tel.: (70) 414-4660

Közép-magyarországi Régiós Iroda

2200 Monor, Kossuth L. u. 65–67.

Szönyiné Gábor Mária

tel.: (70) 934-33-39

Vitálisné Malik Judit

tel.: (70) 934-33-40

Észak-magyarországi Régiós Iroda

Bertalan Zoltánné, Angéla

Tel.: (70) 339-2955

Vezető testületeink munkájából

A NOE Levelek előző száma óta egy alkalommal, október 7-én ülésezett az egyesület Elnöksége. Az ülésen a tagsági döntések mellett az alábbi határozatok születtek:

- a NOE csatlakozik a Mozgássérült Egyesületek Országos Szövetségének (MEOSZ) tervezett akciósorozatához, amely a kormány tervezett megszorító intézkedései ellen irányul,
- a NOE csatlakozik a Levegő Munkacsoport által írt petícióhoz, mely tiltakozik a közösségi közlekedés tönkretétele ellen.

Szeptember 19-én ülésezett a NOE Választmánya. A testület nagy többséggel arra szavazott, hogy a NOE továbbra is vegyen részt a Krízisalap munkájában.

Az elmúlt időszakban négy alkalommal volt sajtótájékoztató:

- szeptember 16-án a Magyar Orvosi Kamarával és a Pedagógusok Demokratikus Szakszervezetével együtt közös sajtótájékoztatót három súlyos problémával fog-

lalkoztunk: felhívtuk a figyelmet az egészségügy, az oktatás és a gyermekékeztetés területén tervezett megszorítások várható hatásaira,

- szeptember 24-én mutattuk be a sajtónak a NOE új telefonos ügyfélszolgálatát, a NOE-FON-t,
- szeptember 28-án elnökünk a Bethesda Gyermekkórház igazgatójával és a Magyar Zeneiskolák és Művészeti Iskolák Szövetségének elnökével tartott közös sajtótájékoztatót, melynek keretében újra jeleztük, hogy a gyermekékeztetés, a művészeti oktatás és az egészségügy területén tervezett negatív intézkedések várhatóan visszafordíthatatlan következményekkel járnak majd a társadalom számára,
- október 7-én az adótörvények várható változtatásainak hatásairól nyilatkoztunk.

Elnökségünk tagjai több lehetőséget is kapnak médiaszereplésre – sajnos azonban a média-megkeresések területén tapasztalt egyensúlytalanság nem nagyon változik.

Főtitkári üzenet

Kedves Tagtársak!

Nagyon nehéz évet hagyunk lassan-lassan a hátunk mögött. Nemcsak az egyes családoknak volt a szokottnál is egy kicsit több bajuk, gondjuk, nehézségük, hanem a NOE-nak is fokozott erővel kellett küzdenie a talpon maradásért.

Mint azt már jeleztük felétek a honlapon, a NOE Levelekben, az Egyesület 2009-ben kikerült a költségvetési fősorokból, és így elesett a megszokott állami támogatástól. Ennek az összegnek egy részére pályázhattunk csak a Szociális és Munkaügyi Minisztériumhoz, ráadásul a pályázati procedúra sem volt egyszerű.

Nyár közepén megkongattuk a vészharangot: „SOS! Veszélyben a NOE!”. Kértük tagcsaládjainkat, Benneteket, hogy mindenki egyszeri, 1000 Ft-os adománnyal járjon hozzá ahhoz, hogy a NOE folytatni tudja tevékenységét a családok, nagycsaládok érdekeinek védelmében. Sokan meghallották a segítségkérő szót, szépen érkeztek az adományok a NOE bankszámlájára. Ez pontosan arra volt elég, hogy év végéig „elműködjünk” belőle.

A 2010-es év jelen pillanatban még teljesen bizonytalan: a költségvetési tervezetben ugyan fősoron szerepelünk, de mindnyájan hallhatjuk a napi híradásokat az ország gazdasági helyzetéről. Isten mentsen vészmadárnak lenni, de jobb felkészülni a váratlan helyzetekre is.

Kérem ezért nemcsak az egyesület- és csoportvezetőket, hanem az egyéni tagokat is, hogy amint megkapják a 2010-re szóló tagdíj befizetési csekket, amennyiben lehetőségük van rá, fizessék be ezt az összeget (5500 Ft) mielőbb. Mint 17 unokás nagypapa magam is tudom, hogy karácsony előtt minden fillérnek helye van: a kisebbik babát kér, a középső távirányítós autót, a legnagyobb villanyvasutat. Mégis kérlek Benneteket, hozzátok meg ezt az áldozatot a NOE-ért, magatokért, gyermekeitekért, családjaitokért, hogy az elkövetkezendő 22 évben is Értetek tudjunk harcolni, küzdeni.

Tagtársi üdvözléssel és köszönettel:

TÖRÖK ÁDÁM
FŐTITKÁR

Rendezvények 2010

Az alábbiakban közreadjuk a NOE 2010-es központi programjainak tervezett időpontját:

- Közgyűlés: április 24.
- Választmányi ülések:
  - január 30.

- május 15.
- szeptember 4.
- november 27.
- Családkongresszus: július 8-11.
- Őszi Találkozó: szeptember 18.

Tisztújítás

Kedves Tagtársak!

A 2010-es **közgyűlésen** tisztújítás lesz: lejár Török Ádám főtitkár, Morvayné Bajai Zsuzsanna elnökhelyettes, Szombathy Márta és Radó Péterné elnökségi tagok mandátuma.

Ne felejtétek el: a jelölőbizottság – a NOE Levelekben szükséges megjelentetés határidejére tekintettel – **még az idei év végéig** a Ti felelősségteljes javaslataitok alapján is állítja össze a jelölőlistát.

A lejáró tisztségű tagok valamennyien újraválaszthatók. Velük a jelölőbizottság mindenképpen beszél, őrájuk külön nem kell javaslatot tenni. Akit pedig jelölni akartok, előbb meg kell kérdeznetek, vállalja-e a tisztséget, és a szokásos

rövid jellemzést is össze kell állítani róla (emeljétek ki a nagycsaládosok körében végzett tevékenységét).

Segítsétek a jelölőbizottság (melynek tagjai: Joachim Györgyné, Cser Károlyné, Gaálné Ombódi Klára, Veszprémi Márta és Szécsiné Simonyi Szilvia) munkáját, hogy megfelelő főtitkárt és elnökségi tagjelölteket tudjanak javasolni a közgyűlésnek!

A jelölőbizottság elérhetőségei:

Joachim Györgyné elnök

postacím:1084 Bp., Déri Miksa u. 18. I. 1.

e-mail: joachimagi@gmail.com

tel.: 06-30/3860355

vagy a titkárságra címezve (1056 Bp., Március 15. tér 8.).

ÉRDEKVÉDELEM

Érdekvédelem

A HÖÖK kezdeményezte a végül jogszabállyá lett rendeletmódosítást: a felsőoktatásban nagycsaládos kategóriába tartozó diákoknak ezentúl csak akkor jár szocitám, ha az intézményi szabályzat szerint is rászorulóknak minősülnek, de ez esetben sem lehet kevesebb az összege a hallgatói normatíva 20%-ánál.

Nem sikerült elfogadtatni azt a javaslatunkat, hogy az intézmények közötti nagy szociális különbségek megfelelő

kezelésére ne a hallgatói létszám arányában, fejkvóta jelleggel kapják meg az intézmények a szocitámra szánt összeget, hanem ez maradjon központi kezelésben, mert sokkal nagyobb a nagycsaládos és a szegény hallgatók aránya – mondjuk – egy óvodapedagógus-képző intézményben, mint pl. a fővárosi elit egyetemeken.

Vesztettünk.

Ismét az energia-megtakarítást célzó pályázatokról

Kedves Tagtársak!

A NOE Levelek előző (211-212.) számában részletesen írtunk az energia-megtakarítást célzó pályázatokról. A közelmúltban változások történtek, a pályázatok közül jelenleg csak a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium által kiírt, Zöld Beruházási Rendszer (ZBR) Klímabarát Otthon Panel Alprogram című pályázat van érvényben.

A pályázati kiírás megjelenését követően a tárca vezetőjének címzett levelünkben leírtuk kifogásainkat a pályázat egyes elemeivel kapcsolatban. A minisztériumból érdemi válaszlevelet kaptunk, kéréseink egy részének helyt adtak.

A pályázati kiírás főbb módosításai:

– a pályázat beadási határidejét meghosszabbították 2009. december 31-ig,

– a támogatható és nem támogatható költségek meghatározásának szabályai módosultak,
– egyszerűsödött a Pályázati adatlap és a Pályázati útmutató is.

A fentiekben leírtakat azonban akkor lehet igazán értelmezni, ha a család a pályázaton való részvétel mellett döntött. A legfontosabb: a pályázat összeállítása időigényes, és szigorú feltételekhez szabott, amelyeket a korábbi NOE Levelekben már részletesebben leírtunk.

DOMBAI MÁRIA
ÉPÍTÉSI TANÁCSADÓ

Állatkerti kedvezmény a NOE tagok gyermekeinek

Örömmel tájékoztatunk Benneteket, hogy több mint egy év és több tárgyalás után újból életbelépett a NOE-tagok gyermekei számára szóló, kedvezményes állatkerti belépő.

Az Együttműködési megállapodás értelmében – sajnos pillanatnyilag csak október 1 – március 30. közötti időszakban – az alábbi kedvezménnyel látogathatjuk az Állatkertet:

- **érvényes NOE-tagkártya felmutatása mellett,**
- a szülők teljes áron – **1850 Ft/fő,**
- a 14 év alatti gyerekek **450 Ft/fő** áron léphetnek be,
- a 14 év feletti, diákigazolvánnyal rendelkező gyerekekre, valamint a nyugdíjasokra a jelenleg érvényes rendes ár, **1290 Ft/fő** vonatkozik.

Hogy jobban lássátok, mennyit takarítunk meg, a jelenleg érvényes jegyárak:

- felnőtt belépő: 1850 Ft/fő,
- gyerek, diák, nyugdíjas: 1290 Ft/fő,
- „családi jegy” (2 felnőtt + 2 gyerek) 5290 Ft, a „többedik” 14 év alatti gyerek 890 Ft/fő.

Tehát egy 4 gyermekes család ezek szerint 7070 Ft, ugyanez a NOE-tagoknak: 5500 Ft.

Kedvezményes nyugdíjas akció az Állatkertben

Szeptember 1. és november 30. között minden nyugdíjas látogató kedvezményes, **500 forintos jeggyel** látogathatja az Állatkertet, a szokásos 1290 Ft helyett.

A jegy külön belépődíj nélkül érvényes a Pálmaház, az Akvárium, a Szavanna kiállítás és a Nagyszikla Térhatású Mozi látogatására.

A nagymamákat vagy nagypapákat elkísérő **14 év alatti unokák** ebben a 3 hónapban szintén kedvezménnyel – az 1290 forintos normál árú gyermekjegy helyett **890 forintért** – léphetnek be az Állatkertbe.

A Nyugdíjas akció ideje alatt a **Barlang Étterem 700 forintos**, háromfogásos menüt kínál (leves–főétel–desszert), a **Nagyszikla Tejcsarnok** pedig egy csésze presszókávéval vagy teával látja vendégül a nyugdíjas vendégeket, és egyes termékeiből további kedvezményt nyújt.

Az főbejárat információs pavilonjában található **ajándékboltban** vásárláskor 10% engedményt kapnak a nyugdíjas látogatók.

A kedvezményes belépőt csak a nyugdíjas-igazolás felmutatásával vehetjük igénybe!

Nagycsaládos Vállalkozók Kamarája

Új lehetőségként ajánljuk a Nagycsaládosok Országos Egyesülete minden tagcsaládjának figyelmébe, hogy ha vállalkozók, akkor jelentkezzenek a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara által felállítani tervezett Nagycsaládos Vállalkozók kamarai tagozatába.

Az új kamarai tagszerveződés célja, hogy az 1850-ben alapított Budapesti Kereskedelmi- és Iparkamara a saját jól működő információs hálózatával és szolgáltató rendszerével segítse a NOE tagok családi vállalkozásait is.

A kamarai szolgáltatások jelenleg is napi szinten működő rendszeréből közismert, hogy a kamara a vállalkozók részére hazai és nemzetközi ajánlati jegyzékeket készít és tesz közzé. Ugyancsak a vállalkozók életének megkönnyítését szolgálja a Széchenyi kártya.

Ez a lehetőség, amelynek ügyintézése a kamarában történik, a vállalkozói hitelezés egyik alappillérvé vált az elmúlt évek során – egyaránt segítve a cégek pénzügyi stabilitását és a vállalkozások pénzügyi tervezhetőségét is.

A nemzetközi kapcsolatépítés keretében idén jöttek létre a kamara nemzetközi osztályának szervezésében a Román–Magyar, a Szerb–Magyar, az Ukrán–Magyar, a Svájci–Magyar kamarai tagozatok.

Ezek elsődleges célkitűzése, hogy a közvetlenül szomszédos országok vállalkozóival lehetővé tegyék a szorosabb gazdasági együttműködést, a közös érdekek alapján piacokat építsenek – ezzel is támogatva a hazai és a határon túli vállalkozásokat a válságkezelésben.

Az együttműködés részeként 2009. október 8–9-én került sor „A vállalkozói szektor és a köztestületek együttmű-

ködése a válságkezelésben” című nemzetközi konferenciára, melynek keretében a NOE meghívott előadója, Kormosné Debreceni Zsuzsa „Helyi szövetség a családokért” címmel tartott sikeres előadást.

Az együttműködés tehát nem csupán információs szinten, hanem konkrét munkával is elindult a két civil szervezet között.

Fontos tudni, hogy a kamara a hazai érdekegyeztetési mechanizmus egyik meghatározó szereplője a munkaadói oldalon. Folyamatosan részt vállal az Érdekegyeztető Tanács munkájában, képviselve tagjainak érdekeit. Itt tehát számos olyan kérdésben tud véleményt formálni, amely a családos vállalkozásokat is érinti.

A tevékenység teljes körének felsorolása nélküli példák igazolják, hogy miért is lehet érdeke NOE tagoknak belépni a kamara által tervezett Nagycsaládos Tagozatba. Ehhez csupán az igazolt NOE tagság szükséges, amit a NOE igazolása alapján a kamara elfogad, és a jelentkező tagok részére tagdíj fizetése nélkül biztosítja a szolgáltatásokat.

Bízunk benne, hogy tájékoztatónk alapján többen is úgy gondolják, számukra is gyümölcsöző lehetőség a most felkínált kamarai ajánlat önálló Nagycsaládos Vállalkozói Tagozat létrehozásához. Ehhez várjuk a regisztrációs jelentkezést a NOE központi címén a jelentkező vállalkozás nevével és kapcsolati adataival.

Jelentkezni lehet: név, telefon, e-mail cím, fax, postacím megadásával a NOE központjában (1056 Budapest, Március 15. tér 8., 317-45-63, noe@noe.hu).

ÁCS ÉRMES KÁROLY

Egy kedves jogász tagunk jelentkezett, hogy ő időről időre szívesen írna bizonyos jogi kérdésekről tájékoztatót. Ennek az első darabja az alábbi írás.

Ingatlanon fennálló jelzálogjog

dr. Garancsy Georgina jogász válaszol

Mi az ingatlanon fennálló jelzálogjog?

Ingatlant elzálogosítani csak és kizárólag jelzálog alapításával lehet, az kizárólag az ingatlan-nyilvántartásban önálló egységként nyilvántartott egész ingatlanra, illetőleg annak a kötelezett tulajdonában lévő egész tulajdoni illetőségére létesíthető.

Jelzálogjog alapításához szükséges egy erre irányuló szerződés, továbbá a zálogba adás tényének az ingatlan-nyilvántartásba – a tulajdoni lapon – való bejegyzése.

A bejegyzés során megjelölik azt az összeget, amit a jelzálog biztosít, valamint az esetleges járulékokat is, ilyen pl. a kamat. A bejegyzés a futamidő alatt végig változatlan marad, annak ellenére, hogy a kötelezett a tartozást esedékességkor törleszti. A hitel minden törlesztő részlet megfizetésével csökken. Nagyon fontos kiemelni, hogy a zálogjog érvényesítése során a jogosult kizárólag csak még a fennálló tartozás és járulékaik erejéig – és nem a bejegyzett összeg erejéig – kereshet kielégítést.

A hitel folyósítása rendszerint csupán a bejegyzés megtörténte után történik.

Az olyan ingatlanál, ami jelzáloggal van megterhelve, csaknem kivétel nélkül az elidegenítési és terhelési tilalom bejegyzését is kéri, vagyis amíg az ingatlan a követelés biztosítékául szolgál, addig a zálogjogosult hozzájárulása nélkül nem lehet az ingatlant másra átruházni, illetve más ügylet biztosítékául felajánlani.

Mit tehetek a jelzáloggal terhelt ingatlanommal?

Az ingatlan a zálogkötelezett birtokában marad, amit rendeltetésszerűen használhat, hasznosíthat, köteles azonban annak épségét megőrizni; az elidegenítéséhez pedig a zálogjogosult hozzájárulása szükséges. Ha a kötelezett vagy harmadik személy az ingatlan épségét veszélyezteti, a jogosult kérheti a veszélyeztető cselekmény megtiltását és a veszély elhárításához szükséges intézkedések elrendelését.

Mit jelent a Magatartási Kódexben az ún. 90 napos határidő?

December 1-jén lép hatályba a banki ügyfelekkel szembeni tisztességes magatartásról szóló Kódex, azonban ehhez a csatlakozás önkéntes.

Az ingatlanra vonatkozó vételi jogot tartalmazó szerződések esetében áll fenn. Ekkor a bank legalább 90 napot biztosít az ügyfélnek, hogy saját maga próbálja meg értékesíteni az ingatlanát. Az ügyfélnek így lehetősége nyílik, hogy sokkal kedvezőbb áron adja el ingatlanát, kifizesse a bankot, a maradék összeg pedig megmaradjon számára.

(A magatartási kódexről bővebben a www.pszaf.hu oldalon olvashatunk.)

Mi a különbség a jelzálogjog és az opciós (vételi) jog között?

Jelzálogjog biztosíték esetén a banknak végrehajtási eljárást kell indítania az ügyfele ellen, bizonyítania kell, hogy felszólította a fizetésre, de az nem fizetett.

Opciós jognál minden különösebb nehézség nélkül a bank megszerezheti az ingatlan tulajdonjogát, mindössze értesíteni tartozik az ügyfelet arról, hogy él az opciós jogaival. A vételi jog gyakorlása előtt azonban a bankoknak minden lehetőséget meg kell adniuk, hogy az ügyfél az ingatlanát saját maga értékesíthesse (erről a lehetőségről értesíteniük is kell). Itt jön elő a korábban említett 90 napos határidő.

Mi történik, ha a bank felmondja a hitelszerződésedet?

Erre csak nem fizetés esetén kerülhet sor. De mennyi az az idő, amely a nem fizetéshez kapcsolható? A felmondási időt az egyén bankja válogatja, a hitelszerződésben viszont benne van, ez általában 3 hónapon túli nem fizetés.

Ekkor a követelés – nem maga az ingatlan – egy faktorcéghoz kerül (ezek a bankoktól áron alul problémás követeléseket vásárolnak, és azokat megpróbálják pénzzé tenni). A pénzhez jutásnak több formája is lehet, de a legegyszerűbb a végrehajtás.

A gyakorlatban jellemző, hogy először egy levelet küld a faktorcég. Amennyiben az adós ezután sem fizet, akkor közjegyzői okirat szerint megbíznak egy bírósági végrehajtót. Ha nincs közjegyzői okirat, vagyis az adós nem ismeri el az adósságot, akkor per következik.

Amennyiben a bank azt választja, hogy bírósági perrel érvényesíti a követelést, és a bíróság döntése jogerőre emelkedik, végrehajtási okiratot állítanak ki, és ezután elindul a végrehajtás. Fontos: ingatlanából bárkit kilakoltatni kizárólag a bírósági végrehajtónak van felhatalmazása.

Mit jelent a végrehajtáson kívüli eljárás?

A faktorcéggel lehetősége van az adósnak megállapodást kötni, ez az ún. végrehajtáson kívüli eljárás, ami szólrhat részösszegek megfizetéséről vagy saját értékesítéséről is. A faktorcégek azonban nem kötelesek az adós számára kedvezőbb megoldások elfogadására.

Ha valaki bajba kerül, akkor a nem fizetés és hallgatás a legrosszabb megoldás lehet. Semmiképpen sem szabad hallgatni és várni a jó szerencsét, mert az nem jön, csak a végrehajtó.

Az tanácsolható, hogy ilyen esetben a bankkal próbáljunk együttműködni, és kérni a fizetés csökkentését – a futamidő meghosszabbítása mellett –, vagy egyéb egyeztetett megoldást keresni.

Jogi problémájával kapcsolatban felmerülő egyéb kérdéseiket a dr.garancsy.georgina@t-online.hu e-mail címre várrom.

Az Al-Duna régió beszámolója

A Pécsi Székesegyház Nagycsaládos Egyesület 2005 májusától lett az Al-Duna Régió központja. Régiós titkár Várdainé Kiss Krisztina, helyettese Farkasné Székely Kamilla. Irodánk, mely most már régiós iroda is, a város központjában, a Nagy Lajos király út 9-ben található.

Egyesületünk folyamatosan kész információkat és tanácsokat adni a régióban lévő nagycsaládosoknak jogi, pénzügyi, építési, pályázatírói, szervezési kérdésekben. Az idei évtől a nagycsaládosokat érintő lehetőségekkel kapcsolatos ügyintézésben is segít a jogászunk, csatlakozva a NOE-FON-hoz.

Rendszeresen, bár egyre ritkábban osztunk adományt, amit a helyi adományozóktól, ill. a NOE-től kapunk. Minden szombaton turkáló lehetőséget biztosítunk tagjainknak – régiós szinten is.

Minden hónapban átlagban egy vidéki látogatást teszünk alakuló, ünneplő vagy segítségért kérő szervezeteknél.

Védőnőkkel együttműködve és meglévő kapcsolatainkon keresztül próbáljuk új egyesületek, ill. csoportok létrejöttét segíteni.

Ebben a félévben a Dombóvári csoport eljutott addig, hogy egyesületi bejegyzési kérelmük már a bíróságon van, de hiánypótlás miatt a bejegyzésük még nem történt meg.

A Dunaszentgyörgyi Nagycsaládos Egyesület csatlakozott a NOE-hoz. Tulajdonképpen ehhez mindössze arra volt szükség, hogy egy félreértést tisztázzunk. Ők személyenként és nem családra szedték a tagdíjat, és azt hitték, hogy személyenként kell a NOE tagdíjának 20%-át befizetni, nem családonként.

A Lippói csoport is a régiós találkozó szervezésétől megerősödve készül egyesületté alakulni.

Két-három havonta jelentjük meg a régiós újságot, mely információkat közvetít, és ébren tartja a kapcsolatokat.

Rendszeresen tartjuk a kapcsolatot telefonon és e-mailen az egyesület- és csoportvezetőkkel.

Az Ifjúsági Tagozat létrejöttét szívügyünknek tekintjük, és próbálkozunk (elég kis sikerrel) az ifjúság adatait begyűjteni, hogy meg lehessen őket szólítani. Irodánkban havonta filmklubot szervezünk, melyre meghívjuk a régió ifjait is. Próbálkozunk könnyűzenei klubbal is. Reméljük, hogy a személyes kapcsolatok kialakulásában segítségünkre lesz ez a program.

A nagycsaládosokat érintő témákban rendszeresen keresnek meg az MRó Régió Rádióból, ahol hosszabb-rövidebb

beszélgetések formájában van lehetőségünk a köztudatot alakítani.

Lezajlott a Lippói Régiós Találkozó, melyen mindenki nagyon jól érezte magát. Pályázatból minden résztvevő útiköltségét tudtuk fizetni, és a színvonalas program lebonyolításához is hozzájárultunk, bár a lippói önkormányzat is kített magáért.

A régióból 50 gyerek nyaralhatott ingyen Zánkán. A Pécsről, Mohácsról, Dombóvárról, Lippóról és Komlórról kiválasztott gyerekek közül többen most látták először a Balatont.

Részt vettünk a Dunaszentgyörgyi Nagycsaládos Egyesület Ifjúsági találkozásán, ahová az Alföldről és a Felvidékről is érkeztek vendégek.

Balatonfenyvesen zajlott a régiós családok nyaralásunk. Sajnos a régióból ismét csak Kaposvár képviseltette magát. A résztvevőknek a szállás- és étkezési díjon kívül másra nem kellett költeniük, mert pályázati pénzből álltuk a kirándulások útiköltségét, a belépőket és a vetélkedőkre szánt ajándékokat is.

Szeptemberben közösen utaztunk a választmányira több egyesület vezetőjével, ami tényleg nagyon hasznosnak bizonyult. Kötetlen beszélgetés formájában rengeteg problémás kérdés került felszínre, és közös erővel megoldási lehetőségeket is találtunk rá. A NOE-FON népszerűsítése a szívügyünk. Ebbe is nagy energiákat fektettünk.

VÁRDAINÉ KISS KRISZTINA
PÉCS

Hírek a Közép-magyarországi Régióból

A NOE Közép-magyarországi Régiójában azon dolgozunk, hogy minél többen bekapcsolódjanak a közös munkába, és egymást ismerő, segítő közösséggé váljunk.

Nagyon fontosnak tartjuk a Nagycsaládosok Ifjúsági Tagozata (NIT) munkáját, ezért július 4-én Gyálon egynapos – játékos ismerkedéssel összekötött – összejövetelt tartottunk a fiataloknak. A jó hangulatú alkalmon öt egyesületből húszan vettek részt. Örömmel tapasztaltuk, hogy néhány fiatal szemében megcsillan az érdeklődés szikrája. Reméljük, komolyan gondolják, hogy bekapcsolódnak a NIT munkájába, és viszontlátjuk őket nagycsaládos rendezvényeinken.

Tavaly szeptemberben a péceli, az érdi és a monori nagycsaládos egyesület kezdeményezésére alakult meg a Pest Megyei Területi Családügyi Tanács, azaz a PeMeTeCsaTa. Az érdekvédelmi szervezethez további egyesületek és csoportok is csatlakoztak. Szombathy Márta kitartó munkájának és az elnyert támogatásnak köszönhetően indulhatott el ez év szeptemberében a NOE-FON program.

Szép számban jelen voltunk május 16-án a Margitszigeten a NOE családi napján. Monorról egy anyuka kézműves-foglalkozást tartott, három fiatal pedig az ifjúsági tagozat munkájában segédkezett.

A régió kiemelkedő eseménye volt a május 23-ai régiós család nap, melyet a nagykőrösi egyesület szervezett meg és bonyolított le. A régió szervezeteinek kb. a fele képviseltette magát rajta. Köszönjük a nagykőrösieknak, hogy ilyen tartalmas rendezvényt biztosítottak nekünk.

Június 9-én részt vettünk a „Helyi szövetség a családokért” című konferencián a Parlamentben. Sokunknak szép élményeket, új ismereteket jelentett. Jó volt látni, hogy a NOE szellemisége milyen sok településre eljut.

Régióknál is érezhető a NOE nehéz anyagi helyzete, ezért programjaink költségeihez pályázati úton is próbáltunk forrást szerezni. Az NCA-tól az egyesület- és csoportvezetők, illetve az önkéntesek képzéséhez kértünk támogatást, a GYIA-hoz benyújtott pályázatunk középpontjában pedig leendő ifjúsági tagozatunk közösségépítő képzése állt. Ezek a pályázatok sajnos nem nyertek. Sikeres volt viszont a Pest megyei közgyűléshez beadott pályázatunk, melynek ered-

ményeként a monori kistérségből öt településről hatvanöt fő Balatonszepezden nyaralt. Megkönnyítettük a családok helyzetét, csökkenteni tudtuk a táborozási költségeket.

November 20-án 15 órától Monorra, a Vigadó Kulturális és Civil Központba várjuk a régióban lévő egyesületek és csoportok vezetőit. Átadjuk egymásnak a saját szervezeteinkben bevált jó ötleteket, praktikákat, és megbeszéljük, egyeztetjük a jövő évi programjainkat.

Az április 1. és augusztus 31. közötti időszakban régióknban megszűnt az örkényi és a tiszasülyi csoport, valamint az Ócsai Platán Egyesület. (Ócsán a csoport továbbra is működik.) Újabb szervezet nem alakult, de Pilisen néhány tettepre kész nagycsaládos anyuka egy csoport létrehozását tervezi. (Papíron jelenleg is van csoport Pilisen, de nem fizet tagdíjat, vezetője pedig elérhetetlen.)

A régió megalakítása óta arra törekszünk, hogy lehetőség szerint előbb-utóbb valamennyi egyesülettel és csoporttal személyesen is kapcsolatba kerüljünk. Több helyre sikerült már ellátogatnunk, igyekszünk a többiekhez is eljutni. Természetesen a monori régiós irodába is szeretettel várunk mindenkit.

SZŐNYINÉ GÁBOR MÁRIA ÉS VITÁLISNÉ MALIK JUDIT
RÉGIÓS TITKÁROK

Beszámoló az Észak-magyarországi régió munkájáról

A régióba tartozó egyesületekkel és csoportokkal e-mailen és telefonon tartom a kapcsolatot. Több helyi vezetővel nagyon jó a viszony (Hatvan, Eger, Maklár), napi, heti szinten tudunk információt cserélni. Vannak sajnos olyan vezetők is, akik vagy nem igénylik a közös munkát (Lőrinci), vagy belefáradtak a vezetésbe (Göd). Több csoport tényleges tevékenységet nem folytat, ilyen a besenyőtelki, a hevesi és pélyi csoport. Újabb szervezetként alakulóban van a Hatvani és a Gyöngyösi Csoport egyesületté alakulása. Érdeklődés van csoportalakításra Ecséden, Heréden, Gödöllőn, Dunakeszin, Nőtincsen és Fótton. Minden helyszínen beszéltem vállalkozó szellemű családokkal.

Az Ifjúsági Tagozat létét nagyon fontosnak tartom, beindulása egy-két helyen megtörtént.

A vodafone-os flottás telefont egyre többen veszik igénybe.

Az ételmisszerbankos osztásnál sok segítséget kaptam az összes szállító egyesülettől és csoporttól, nagyon jó csapatmunka alakult ki. Lehetőség nyílt megismerni egymást, beszélgetni. Teljes megértéssel, türelemmel, egymást segítve várták ki a sorukat. A július 2-i osztás példaértékű volt. A szoros elszámolási határidő miatt megfeszített volt az ellenőrzés folyamata. A teljes elszámolást személyesen vittem be az Élelmiszerbank telephelyére.

Egyéb adományok is voltak: bébiétel, pelenka, ruha, bútor, albérlet, festék. Itt előnyben részesítettem azokat az egyesületeket, amelyek nem kaphatnak az MVH-s adományból. A weboldalnak köszönhetően ismertté és emberközelivé válik a NOE. Az esetek döntő többségében ez alapján találnak meg, és fordulnak hozzám segítségért. Egyre több segítségkérő levél érkezik, amelyekben ételmisszert és pénzügyi támogatást kérnek.

A nyár folyamán több egyesület/csoport napközis tábor, közös nyaralást szervezett (Vác, Hatvan, Fót, Veresegyház).

Nagy nehézséget jelent számomra, hogy a befogadó egyesület április 30-ával felmondta a szerződést. Az ellen-

ségeskedés és a rágalmozások napi szinten megnehezítik a munkámat, a főtí elnök rossz híreket terjeszti a régióban.

Befogadó egyesületként Veresegyház rendelkezik akkora taglétszámmal, hogy tudja vállalni ezt a feladatot, valamint földrajzilag is közel van. Felmerült még bennem Hatvan vagy Eger is, mert ők azok, akikre mindig számíthatok, helyi szinten elosztó szerepet töltenek be. Sokat segítenek a szervezésben, szállításokban, nagyon jó kapcsolatokat alakítottak ki az önkormányzattal és a civil szervezetekkel, médiával.

Az a célom, hogy ténylegesen egy olyan közösség alakuljon ki, melynek tagjai számíthatnak egymásra. Fontosnak tartom, hogy természetes legyen a kapcsolattartás a vezetők között, akár tanácsra, akár információra, akár fizikai segítségre van szükség.

Mogyoród, 2009. október 6.

BERTALAN ANGÉLA
RÉGIÓS TITKÁR

Regionális Információs nap Gyulán

Régióközpontunk, Orosháza sikerrel pályázott Békés Megye Önkormányzatához. Jelentős támogatást kaptunk arra, hogy régiós szinten megvalósíthassunk egy olyan szolgáltatás- és programsorozatot, amely átnyúlik a jövő évre is.

Programunktól elsősorban azt várjuk, hogy mind az egyesületek tagjai, mind pedig a még nem tag családok aktívabb szerepet vállaljanak az egyesület, a város mint közösség életében, több aktív család vegyen részt programjainkon és más civil szervezetek programjain, több hátrányos helyzetű családot tudjunk bevonni, a települési egyesületek önállóbbá és aktívabbá váljanak, fejlődjön az érdekérvényesítő képességük, erősödjék a családmodell szerepe, az egyesületek pályázati kedve és hajlandósága növekedjen, ezáltal több

támogatást nyerhessenek el, melynek segítségével még több programot valósíthatnak meg.

Projektünk főbb pontjai:

- Kihelyezett információs nap
- Programsorozat a fiatalok megszólítására
- Életvezetési tanácsadás problémákkal küszködő családoknak
- Pályázatírás képzés az egyesületeknek

Az első kihelyezett információs napunknak a gyulai egyesület adott otthont. Lelkes és tetterre kész kis csapatuk szeretettel várt minket.

Több egyesület képviselője, vezetője részt vett a programon, melyet úgy alakítottunk ki, hogy míg a szakmai prog-

ram tartott, a résztvevők családtagjai, gyermekei tartalmas elfoglaltságot – kézműves tevékenységet, sportolási lehetőséget, városnézést – találjanak.

A szakmai program első órájában körünkben üdvözölhettük Dr. Perjesi Klárát, Gyula város polgármesterét. A helyi önkormányzat és a civilek kapcsolatáról beszélt, kifejezte szimpátiáját a nagycsaládos egyesületek iránt, segítségét ajánlotta fel a helyi szervezet működésében. A következő blokkban Perei János, a rendezvényünk helyszínéül szolgáló Civil Ház vezetője a civil kapcsolatokat tárta fel, a helyben

működő egyesületek, alapítványok munkáját és programok lehetőségét mutatta be a jelenlévőknek.

Természetesen nem múlhat el rendezvény úgy, hogy a NOE értékeiről, érdekképviseleti munkájáról és értékközvetítő szerepéről ne beszéljünk. Nagy örömünkre a NOE képviseletében köszönthettük Szombathy Mártit és férjét is. Márta nagyon kedves és tartalmas, nem utolsósorban hasznos előadást tartott. Büszkék vagyunk arra, hogy a NOE-FON szolgáltatás népszerűsítésének első állomása is a mi rendezvényünk volt!

A délelőtt további részében Vajda Árpád, a MOBILITÁS Dél-Alföldi Irodájának vezetője interaktív előadásban fejtette, hogy miért jobb a biztos pályázatokra támaszkodni az egyesületi élet fenntartása érdekében, mint adományokra várni – sajnos sokszor hiába.

Ezt követően szerény ebédünk közben igazi „kerekasztal beszélgetés” alakult ki, a nap meghozta gyümölcsét, mindenki tervekkel gazdagon térhetett haza.

Hasonlóképpen voltunk Margóval mi is, ugyanis nem titkolt szándékunk, hogy e kezdeti lépéssel elindulva olyan utat tapossunk ki közösen a Gyulai egyesülettel, melyre reményeink szerint hamarosan az egész ország nagycsaládosai lépnek majd, megismerve a Dél-Alföld egyik legszebb városát!

BENEDEK SZILVIA
REGIÓS TITKÁR

Centrumban az egészséges család

Október 4-én, vasárnap gyermekszivajtól visszhangzott az újkígyósi sportszarnok. Békéscsabai, gábortelepi, szabadkígyósi, szarvasi, újkígyósi családok próbálták ki erőiket a helyi nagycsaládosok által szervezett sport- és szellemi vetélkedőn. A környékbeli nagycsaládos egyesületek 6 fős csapatokat indíthattak, melyek korosztályi összetétele is szabályozva volt: egy csapatban két felnőtt, két 10-18 év közötti és két 6-10 év közötti gyermek lehetett.

A rendezvényt a Békés Megye Önkormányzatánál elnyert pályázat útján tudtuk megvalósítani.

A nap reggel 8 órától 10 óráig regisztrációval, reggelivel kezdődött. A résztvevő 12 csapat színes versenypólót kapott. Popol Mihályné, újkígyósi nagycsaládos elnök köszöntője után Szobellédi Zoltán polgármester nyitotta meg elismerő és biztató szavaival a rendezvényt, aki maga is egyesületünk tagja, és Újkígyós legtöbbgyermekes édesapja.

A napi program menetét mint elnökhelyettes és program-szervező én irányítottam. Zenés bemelegítés után a csapatok fele a sportcsarnokban kezdte meg az ügyességi és sorversenyeket.

Volt itt bukfenc, pókjárás, karikában ugrálás, kártyaválogatás, öltözködés, cipekedés, pöckölés, labdadobálás pléddel, melyekért helyezési pontokat kaptak. A mozgástól keltezőképpen ki is fáradtak a résztvevők.

Eközben a csapatok másik fele az általános iskola aulájában az agysejtjeit tornáztathatta az írásbeli szellemi totón. A totó témája a sporttal, egészséges életmóddal és táplálkozással, a dohányzással, AIDS-szel, vitaminokkal volt kapcsolatban. A továbbiakban a versenyző csapatok helyszínt váltottak, és a játék ment tovább.

A versengés után mindenkinek jólesett a krumplifőzelék, a töltött fasírt és az alma. Ebédünket a Soproni Ászok Söröző főnökasszonya és szakácsnői készítették, akik már a helyszínen is sok dicséretet kaptak finom főztjükért.

A „csendes pihenő” óráját helyi amatőr csoportok műsora színezte: a Három Grácia és tánckara, valamint a Gattaca együttes néhány tagja. Hallhattunk lányokat trióban énekelni, táncolni, és fején találta a szöveget a 8 óra munka, 8 óra pihenés, 8 óra szórakozás című sláger is.

A megérdemelt pihenő után szóbeli szellemi vetélkedővel szerezhettek a csapatok még jó néhány pontot. A vetélkedő témája a háztartási balesetek és az elsősegélynyújtás volt.

Nehogy valaki izomláz nélkül térjen haza, a Gumimaci zenéjére egy térd- és vádlierősítő sortáncsal zártuk a vetélkedőt.

A felsorakozott csapatok nagy izgalommal várták az eredményhirdetést. A díjakat Oláh Timót alpolgármester adta át. Minden csapat kapott ajándékot, de az első 5 helyezettet külön díjaztuk. A programon 130-an voltunk jelen.

Csoportos fotózás után a versenyzők elbúcsúztak egymástól és tőlünk, házigazdáktól.

Köszönjük Békés Megye Önkormányzatának a lehetőséget, hogy a megyében működő civil szervezetek megismerhették egymást, új kapcsolatokat szőhettek. Bízunk benne, hogy a programban részt vevők bátorítást nyertek hasonló közös időtöltés megszervezéséhez, melyben mi, újkígyósi nagycsaládosok is szívesen segítünk és részt veszünk.

Úgy gondoljuk, egy-egy ilyen közös nap közelebb hozza egymáshoz a civil szférában tevékenykedőket. Az együtt töltött órák erősítik a kohéziót. A szülői jó példamutatás pozitív irányba formálja a gyermekek és felnőttek önértékelését, a társadalomban elfoglalt fontos helyét, hiszen a társadalom bölcsője a család.

Rendezvényünk támogatói: Békés Megye Önkormányzata
Újkígyós Önkormányzata
Lábos János östermelő
Csonka Péter östermelő
Tóth János egyéni támogató
Molnár Istvánné egyéni felajánló
Oláh Timót egyéni felajánló
Zsótérné Skoperda Katalin Soproni Ászok Söröző

Újkígyós, 2009. október 7.

GEDŐ GÁBORNÉ, RENDEZŐ

„Megélhetési” NOE?

Szomorú, hogy kénytelenek vagyunk egy sajátos, a NOE értékrendjétől idegen, de terjedni látszó jelenségről szót ejteni. 15 évvel ezelőtti szomorú emlékem, hogy egy tagegyesület azért döntött a megalakulás mellett, mert – úgymond: – „dívat a ’nagycsaládos’, most kell ezt meglovagolni!” Ezek a tagok elfelejtették, hogy a NOE-nak nem egy, hanem három alapelve van: értékfelmutatás, közösségépítés, érdekvédelem. És bármennyire szigorodnak hazánkban a megélhetési körülmények, bármennyire növekszik az érdekvédelem szükségessége, nem alapulhat kizárólag ezen az egyesület tevékenysége.

Több helyi szervezettől érkeztek jelzések, hogy az „adományserzésen” kívül semmi más nem történik a tagság körében, ebből áll a „noézás”. Ennél is tragikusabbak azok a hírek, amelyek pénzügyi visszaélésekről szólnak. A helyi vezető és segítői pénzért adják a családoknak az ingyen kapott termékeket, az indokoltnál és jogosnál nagyobb felárat kérnek egyes szolgáltatásokért, sőt – ilyet is hallottunk –, a tagságon kívüli körökben árusítják a családok számára kapott adományt. Ha az adományozó tudomást szerez erről, azonnal elmegy a kedve az adakozástól, de ami ennél súlyosabb: egy életre megdől a bizalma az Egyesületünkben is. Az ilyen helyi szervezetekben persze problémák vannak a pénzügyi

beszámolókkal, a tagokban felmerül a gyanú, hogy közülük egyesek „megélhetési noésok” lettek.

Hol van az ilyen szervezetekben az értékfelmutatás, a közösségépítés? Vajon a körülöttünk élők észreveszik-e, hogy a mi családaink összetartanak, átmeneti problémák esetén van kihez fordulniuk tanácsért, adminisztrációs segítségért, lelki támaszért? Hogy a noés családok összejárnak, kedves programokat szerveznek, szülők és gyerekek barátkoznak, a szűkösség ellenére is „valahogy mások”?

Természetesen nem arról beszélünk le bárkit is, hogy az általános elszegényedés közepette ne fogadja el a felkínált adományt, ne próbáljon újabb forrásokat felkutatni. Sajnos, egyre több család képtelen megfelelő mennyiségű ételre, ruházatra megvásárolni, a kulturális javakról nem is beszélve. Az Egyesület központilag is mindent megtesz a kapott adományok osztása vagy éppenséggel a családok számára bizonyos kedvezmények elérése érdekében.

Arra azonban ez úton is és nyomatékkel felhívjuk a figyelmet, hogy helyrehozhatatlan kárt okoz, aki jogsértő, erkölcsileg kifogásolható tevékenységével az Egyesület jóhírét, hitelességét ássa alá!

CSER KÁROLYNÉ

Anyák napja a Kajdacsi Csoportban

Egy májusi hétfvégen – ugyan kicsit később, mint a hivatalos Anyák napja – mi is készültünk egy kis meglepetéssel az édesanyáknak.

Meghívtuk a nagymamáinkat, édesanyáinkat és a helyi asszonykórus tagjait. Kedves és egyszerű verseket tanultunk, könyvjelzőket készítettünk, melyekre magunk hímeztük a díszeket. Szüleink sütit sütöttek, hogy családias legyen a légkör.

Délután 2 órakor volt az ünnepség. Mindannyian nagyon izgultunk, és amíg az idősekre vártunk, még egyszer gyorsan elpróbáltuk a műsort. Vajon tetszik-e majd nekik, mit szólnak az ajándékokhoz? Kidobják?

Gabi néni szól, hogy bemehetünk a terembe. Minden széken ültek, olyan sokan eljöttek, olyan jó érzés volt!

Nagyon izgultunk, néhány vers döcögőssre sikeredett, de megtapsoltak bennünket, és még a polgármester bácsi is megköszönte az előadást. Az ajándéknak is örültek, és kérdezték, hogyan csináltuk. Kicsit sütítettünk, beszélgettünk. Én a mamát faggattam, hogy neki tetszett-e, és észrevette-e, hogy kicsit eltévesztettem. Talán jobban féltünk tőle, mint ahogyan sikerült, még hetekkel később is hallottuk az iskolában, hogy milyen aranyosak voltunk, és mutogatták a könyvjelzőket, amiket varrtunk.

Ha jövőre is mondani kell verset, még jobban meg fogom tanulni, és most már tudom, hogy nem kell annyira izgulni.

KÁLOVICS PETI
KAJDACS

Apró kezek – ügyes kezek

Nem pihen az ős beálltával sem az orosházai kreatív játszótér. Ügyes kezű anyukák, pedagógusok, lelkes fiatalok dolgoznak évek óta abban a játszótér programban, ami nem csak az egyesület gyermekeinek, hanem a városban lakó érdeklődő gyermekeknek is tartalmas programot nyújt.

A régebben csak ünnepekre, egyes alkalmakra szervezett játszótér már 3 éve minden hónap első szombatján, egész évben megtalálható a Művelődési Házban. A programban mintegy 40 fő dolgozik rendszeresen, anyukák, ifik vegyesen. „Uborkaszézon” itt nincs, hiszen nyáron, a gyermekkönyvtár 2+2 hetes programja között 3 héten át zajlik a NEO Szünidei Játszóház című programja.

A Nagycsaládosok Kreatív Játszóháza évek óta rendszeres résztvevője a város rendezvényeinek, legyen az ünnepi alkalom, fesztivál, gyereknap. Civil szervezetek meghívására az utcabáltól a lóversenyig, Gyopárosfürdőtől a Múzeumok éjszakájáig már mindenhol játszottunk – nem csak a gyerekekkel, hanem anyukákkal, apukákkal és nagykisokkal is.

Sok köszönő szó hangzik el a látogatóktól. Nem is tudom, ki a boldogabb: a gyerekek, a szülők, vagy mi, akik dolgozunk velük-értük?

SZILÁGYINÉ BELLA MARGIT
OROSHÁZA

A Dunaszentgyörgyi Nagycsaládosoknál történt

Ifjúsági találkozó a szőlőszüret jegyében

2009. október 10-én a tizedik, jubileumi Szüreti felvonulást rendezte sokgyermekes szervezetünk, a Nagycsaládosok Dunaszentgyörgyi Egyesülete Dunaszentgyörgyön. A rendezvényen, mely az Őszi Ifjúsági Találkozó elnevezést kapta, részt vettek helyi, gyermek- és ifjúsági programokat megvalósító civil szervezetek és más településekről, így a határon túli magyarság köréből érkező vendégcsoportok is. A délután folyamán szüreti játékokra került sor

dunaszentgyörgyi nagycsaládos fiatalok főszereplésével és közreműködésével. A szüreti bál hagyományára épülő játékokon a bíróné és bíró, gazda, gazdáné, kisbíró, zászlóvivő, koronavivők szerepeit nagyobb gyerekek, fiatalok alakították.

Vendégeket vártunk a vajdasági Zenta városából, a horvátországi Várdaróc településről, Tolnárról, Paksról, Duna-kömlődről, Bácska településről, Kiszékelyből, Tamásiból,

Pécsről és Pálfáról – valamint településünk lakóit, akik többsége meg is érkezett.

Szüreti napunkat megtisztelte jelenlétével dr. Puskás Imre, a Tolna Megyei Közgyűlés elnöke, rendezvényünk fővédnöke, Hencze Sándor, Dunaszentgyörgy polgármestere, községünk önkormányzati képviselői, Várdainé Kiss Krisztina, a NOE Al-Duna Régió titkára, Dr. Farkasné Székely Kamilla, a NOE Al-Duna Régió titkárhelyettese, Nyerges Imréné, a Pálfai Roma Szervezet elnöke, Horváth László, a TINCSE elnöke, valamint Tumpek János, a NAPE elnöke.

A programokról szólva: a faluháznál reggel 8 órakor focibajnokság kezdődött, majd 9 órától vártuk az érdeklődőket a kézműves és kirakodó vásárra. Tízkor vitafórumot tartott tíz év feletti fiataloknak Gyöngyösi Olga középiskolai tanár „Hátrányos helyzetű fiatalok társadalmi beilleszkedése, képviselete” címmel. 11:30-tól hangulatos térzenét élvezhettünk a Tolnai Fusz János Zeneiskola Ifjúsági Fúvós Együttesének előadásában.

Délután egykor folklórműsor kezdődött, melynek bevezetőjeként dr. Puskás Imre tartott beszédet, majd átadta a Millenniumi megyezászlót Hencze Sándor polgármester úrnak. Először a vajdasági testvérszervezetünkkel érkezett fiatal versmondó adta elő Petőfi: A magyar nemzet című versét. Nagy örömmel fogadtuk a TINCSE 50 fős vendégcsoportját, mert a barátságunk már több, mint fél évtizedre tekint vissza. Sikerral mutatkozott be ismét gyermek- és asszonykórusuk. Ezután a paksi Vetővirág Hagyományápoló Népi Együttes népdalcsoportot adott elő, majd a Dunakömlödi Néptáncsoport, a Pálfai Roma Szervezet és a helyi Vadrózsa Népi Együttes mutatták be műsorukat a Bartina Zenekar kíséretével. A folklórműsor utolsó részében bensőséges rigmusok közepette a szülőktől kikérték a bírónét, a menet élére kísérték, majd 15 órakor megindult a szüreti felvonulás gyalogosan, hintókkal, szekerekkel és lovasokkal Dunaszentgyörgy utcáin. Útközben a néptáncosok meg-megállva, az utcasarkokon összegyűlt közönség előtt felváltva rövid műsort adtak, a csikósok különleges kunsztokat mutattak be lovaikkal. Így értünk vissza a Faluházhoz, ahol szőlőlöpés játék, majd csikósbemutató volt soron.

Ezután nagy vendéglátás következett, mindenkit megkínáltunk süteménnyel és üdítővel vagy borral – életkortól függően. A csikósok nagy jókedvvel mulatoztak, a zentaiak citerakisérettel énekeltek, az apró gyerekek vidáman szaladgáltak. A kínálatban mindenféle finomságok voltak, szőlő, alma és szendvics is bőséggel a dunaszentgyörgyi családok

felajánlásainak köszönhetően és a Dunaszentgyörgyi Nagycsaládos Egyesület jóvoltából. Este a hagyományos táncmulatsággal zártuk a programok sorát, a szüreti bálon a Pumerschein Zenekar húzta a talpalávalót.

Összegzésként elmondhatom, hogy a programokat széles együttműködés jellemezte és kitartó érdeklődés övezte a dunaszentgyörgyi családok, a szervező és résztvevő egyesületek és a népes vendégcsereg körében.

A vélemények a dicséret hangján szóltak: a programok, az ebédre főtt finom vegyes pörkölt és a vacsorára kapott sült csirke minőségét jellemezve az Al-Duna Régió nagycsaládos szervezet vezetői, a határon túli magyar vendégcsoportok, a helyi segítők és érdeklődők részéről is.

Sok támogatást és felajánlást kaptunk a következőktől: Paksi Atomerőmű, Dunaszentgyörgy Község Önkormányzata, Dunaszentgyörgyi Polgárőrség, „Dunaszentgyörgyért” Egyesület, Dunaszentgyörgyi Teleház, Dunaszentgyörgyi Tűzoltó Egyesület, Dunaszentgyörgyi Sport Egyesület; Tarricskó István vállalkozó, Fodor Nándorné Cukrászdája, Sztanóné Füredi Ágnes zöldségboltja, BSG-bolt – Dunaszentgyörgy. Pro Artis Alapfokú Művészetoktatási Intézmény – Paks; Wosinszky Mór Megyei Múzeum, Simon Károlyné és családja, Berner József és családja, Antalka Albert és családja, Pákozdi Gábor és családja, Slicer Tibor és családja, Lacza József „Dodi” és családja, Vajda Sándor és családja. Köszönjük a szereplők, vendéglátók és szervezők önzetlen segítségét.

MAJOR BALÁZS, ELNÖK

Családi nap a Tápió téren

A szép, napfényes idő az arcunkat, a résztvevők elégedett arca és mosolya a szívünket melengette azon az élményeket adó szombaton.

A megnyitó után a Vakrepülők közkedvelt slágereket adtak elő a hallgatók gyönyörűségére, és arattak előadásukkal megint sikert, majd a Csipet csapat zenekar szórakoztatta az egybegyűlteket. Közben szorgos kezek pucolták a krumplit,

mosták a gyümölcsöket, önkéntes büfések szolgálták ki az üdítőért, kávéért, hot-dogért érkezőket. Benépesültek az ug-rálóváarak, érkeztek a nevezések a süteménysütő versenyre, készültek a kalaptűpárnák és dióegerek a kézműves foglalkozáson, és elkezdődött a sorbaállítás az arcfestésnél, a lovaglásnál... A Közháló Egyesület által szervezett süteménysütő versenyre sok finomság érkezett, amelyeket Szépréti Lász-

ló aranykoszorús cukrászmester értékelt. A 400 adag finom tokány elfogyasztása és a polgármesteri köszöntő után a Gyurkovics Tibor Általános Iskola, Készségfejlesztő Speciális Szakiskola, Előkészítő, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézet és Nevelési Tanácsadó (volt Móra) tanulóinak előadásával folytatódott a műsor.

A hagyományos csapatversenyre 8 csapat nevezett be. A csapatokat különböző korú gyerekek alkották, akiknek különböző feladatokat kellett közösen megoldaniuk: csapatnevet és csapatkapitányt választottak, zsákban futottak, gerejlyt dobtak, kérdésekre válaszoltak, célba dobtak labdával, dobócsillaggal, összemérték erejüket a kötélhúzás során. A résztvevő gyerekek közül többen itt találkoztak először egymással, de a közös játék és cél most is, mint eddig minden családi napon, együttműködésre készítette őket. A csapatverseny lebonyolításában a barantások segítettek, és természetesen minden résztvevő kapott valamilyen díjat.

Kicsik, nagyok örömeire Kőhalmi Ferenc bűvész színvonalas műsora következett, majd a Szitakötő táncegyüttes bővülte el a közönséget. Végül a Padódó koncertjét élvezhette a közönség. Falussy Mariann és Lang Györgyi a Támaszpont Alapítvány elnökének, Beloberk Erikának felkérését elfogadva, a tolerancia jegyében érkezett. Műsorukba bevonták a gyerekeket is.

Az őszi családi nap célja: szemléletformálás, közvélemény-formálás, közösségformálás a személyes részvételen, az együtt cselekvésen keresztül. Mind a nagycsaládosokkal,

mind az értelmi fogyatékosokkal szemben előítéletek élnek az emberekben. A tolerancia jegyében szervezett rendezvényen közelebb kerülnek egymáshoz a különböző nagyságú családokban élő ép és fogyatékos emberek, megismerhetik egymást és egymás képességeit, értékeit, ami elősegíti, hogy megtanulják elfogadni egymást.

THURZÓ ANNA, A MAFÉSZ ELNÖKE

A rendezvény a „Fogadd el, fogadj el!” és az ÁRH program keretében valósult meg 2009. szeptember 26-án. Társzervezők: a KÖZHÁLÓ Egyesület és a Támaszpont Alapítvány.

„Nyeregben a pesti srácok”

Séta a bölcsőhely körül (kerékpáros túra Székelyföldön)

Szombaton – az indulás napján – délben találkoztunk, és bérelt kisteherautónkba a 20 kerékpárt és a közös cuccokat minden gond nélkül bepakoltuk. Menetrendszerinti buszunk este hat órakor indult, és vasárnap reggel 7 órára érkeztünk Szentegyházára. Itt a Gábor Áron Szakiskola bentlakásában foglaltuk el szálláshelyünket, ahol még zuhany is

volt – igaz, hideg vízzel. Ez a nap az út fáradalmainak kipihenésével telt el.

Hétfőn a Madarasi-Hargita, a „Székelyek Mekkája” (1800m) meghódítása volt a célunk. Az út a falu végétől kezdve kiváló volt – ajánlom mindenkinek, mert autóval is fel lehet menni, sőt, még egy autóbusszal is találoztunk útközben. Négy óra felfelé tekerés után értük el a menedékházat, innen a maradék 200 m szintkülönbséget már gyalogosan tettük meg. Az élmény és a látvány felejthetetlen.

Kedden Lövete, Homoródalmás érintésével és egy izgalmas, igazi hegyi kerékpározással (sziklákön, szakadék mentén) érkeztünk aznapi célunkhoz, a Vargyas-szorozshoz.

Szerdán a szurdokban kirándultunk – Orbán Balázs-barlang – és jól fürödtünk és úszkáltunk a Vargyas-patakban. A szoros Vargyas felől autóval megközelíthető, ajánlom mindenkinek ezt a kis kitérőt.

Csütörtökön elindultunk Vargyas felé – itt született és dolgozott Máthé Ferenc faragó, Sütő Béla bútorfestő. Olasztelek – Hermányi Dienes József író szülőfaluja – után következett Barót városa, ahol Baróti Szabó Dávid költő, nyelvújító született. Kis pihenő után érkeztünk Bibarcfalvára, ahol a református templomban egy nemrég feltárt, a kun vitézt legyőző Szent Lászlót ábrázoló freskó található. A falu szülöt-

te Bartalis Ferenc, akit a Makk-féle összeesküvésben (1852) ítélték halálra. Majd Kisbacon következett, a 150 éve született „nagy mesemondó”, Benedek Elek szülőhelye.

Következő nap a köpeci emlékműnél megállva érkezünk Nagyajtára, mely Kriza János püspök és népköltészet-gyűjtő, valamint Bihari József színész szülőfaluja. Egy kis kitérővel és az Olton átkelve érkezünk Apácára, Apácai Csere János pedagógus szülőhelyére. Majd aznapi végcélunkhoz, Bölönbe érkezünk. Megtekintettük az erődtemplomot, és meghallgattuk a falu nagy szülötte, Bölöni Farkas Sándor életrajzát. Az unitárius lelkész úr jóvoltából a lelkészség tulajdonában lévő „menhelyen” töltöttük az éjszakánkat.

Szombaton az Olton átkelve érkezünk Brassóba, és csak ámultunk a város rengeteg látnivalóján (Városháza, Fekete-templom, Cenk-hegy). Egy kis esővel kísérve – sajnos a szászhermányi Erődtemplomot csak kívülről nézve – érkezünk Illyefalvára, a bánya-tó partjára.

A vasárnapot pihenéssel és – mivel újból ragyogó idő lett – fürdéssel töltöttük. Következő nap a pár kilométerre lévő Sepsiszentgyörgy látnivalóit (Városháza, Lábasház, Mikó-kollégium, Erődtemplom) néztük meg.

Kedden ragyogó napsütésben indultunk Uzon irányába, ahol Béli János (ő verte ki Erdélyből Mihály vajdát) és Beke György író született. Majd Szentivánlaborfalva (Berde Mózsa 1848-as kormánybiztos) és Réty – Erdély „Szaharája” – érintésével érkezünk Zágónba (Mikes Kelemen, Kiss Manyi szülőhelyére).

Következő nap a 225 éve született Körösi Csoma Sándor csomakörösi szülőházánál tiszteleggettünk. Majd Kovászna város következett, ahol Ignác Róza író szülőháza és a főtéren található „pokolsár” megszagolása után érkezünk a Világörökség és UNESCO által nyilvántartott Gelence faluba, ahol a római katolikus templomban álmélkodhattunk

a Szent László legendát ábrázoló freskókban és az egyedülálló, festett kazettás mennyezetben (ez ugyanis a református templomok sajátossága). Éjszakánkat Imecsfalván, a falu jóvoltából az óvodában töltöttük.

Utolsó előtti napunkon Kézdimárkosfalván (itt született Barabás Miklós) és Dálnokon (Dózsa György szülőfaluja) jártunk, majd egy újabb eső kíséretében érkezünk Sepsibenyőre a víztározóhoz.

Pénteken délben érkezett értünk a busz, mely elvitt minket Székelyudvarhelyre, itt átszálltunk a menetrendszerinti járatra. Éjszaka a Király-hágón megettük a hagyományos micset és...

...szombaton hajnalban megérkeztünk Budapestre.

VIGYÁZÓ ISTVÁN
ERZSÉBETVÁROSI CSOPORT

HÁZASSÁGÁPOLÁS, GYERMEKNEVELÉS

Fordított kis herceg, avagy a hűség válsága

Mostanában sokat gondolkodom azon, hogy miért van annyi lelkileg sérült ember, aki vagy visszahúzódik biztonságos csigaházába, vagy süni tüskéket növeszt, vagy megkeseredettségében sportot űz abból, hogy továbbadja az őt ért sérelmeket. Ugyanilyen döbbenettel tölt el a széthullott családok, megromlott emberi kapcsolatok egyre növekvő száma, és azt kérdezem: mi változott a nagyszüleink kora óta? Miért tudták ők olyan nagy lelki békével, pár egyszerű, teljesen letisztult vezérgondolat mentén leélni az életüket? És miért voltak minden nehézség, nélkülözés ellenére sokkal boldogabbak, mint mi?

Két nagyon szép és igaz történet jut erről eszembe. Az egyiket a nagyszüleiről mesélte valaki. Az aranylakodalmukat ülték, amikor a nagypapa egy ajándékba kapott szájharmonikával elkezdett muzsikálni. A nagymama elámulva csapta össze a kezét, és azt mondta: „Hát papa, te még ezt is tudod?”

Nekem ez a történet arról beszél, hogy a régiek soha nem szűnő kíváncsisággal fedezték fel egymást újra meg újra. Nem az új, az ismeretlen izgalmát keresték, hanem abban lelték örömeiket, hogy egy valakit, a társukat, úgy ismerjék, ahogy senki más. Minden apró, pici rácsodálkozással egyre inkább eggyé váltak, és egyre nagyobb közös titokká mások számára, akik tudták, hogy e között a két ember között van egy láthatatlan kötelék. Az ilyen szeretet előtt még ma is áhítattal teli csendbe burkolódik az ember, és mély vágy éled benne, hogy bárcsak valaki ugyanígy ismerné őt, és bár ő is így ismerhetne valakit!!

De ha megvan bennünk a vágy, hol siklanak mégis félre a dolgok?

A másik történet egy négygyermekes családanőről szól, aki látogatónba ment egyik gyermeke tanítójához. Mikor meggyőződött róla, hogy az illető otthon van, mondta neki, hogy rögtön jön, és hozza a férjét is. Amikor a tanítónő másodszer

nyitott ajtót, ott látta az asszonyt, karjában a mozgássérült férjével, akit egy lift nélküli panelház harmadik emeletére cipelt fel. Amikor megismerte, még délceg fiatalember volt, aztán az élet úgy hozta, hogy tolószékre kényszerült, és a feleségnek eszébe se jutott elhagyni.

Talán ő nem néz TV-t? Nem hallotta, hogy csináld ezt, csináld azt, mert „megérdemled”? Nem jutott el hozzá a közszemlélet, miszerint az öregedő feleségeket – és ennek analógiájára a tartósan beteg házastársakat – újra kell cserélni?

Azért irigylem ezt a hölgyet és az idős házaspárt, mert ők tényleg tudják, hogy mi a szeretet és a hűség. Tudják, hogy mit jelent a Kis hercegben: „Az idő, amit a rózsádra vesztegettél, az teszi olyan fontossá a rózsádat. Az emberek elfelejtették ezt az igazságot. Neked azonban nem szabad. TE EGYSZER S MINDENKORRA FELELŐS VAGY AZÉRT, AMIT MEGSZELIDÍTETTÉL. FELELŐS VAGY A RÓZSÁDÉRT!”

A tanulság az, hogy mi, emberek túl nagy jelentőséget tulajdonítunk az érzéseinknek. Persze, fontosak, de a lényeg sokkal mélyebben van. Ha valaki nekünk ajándékozza önmagát, akkor mindenét adja, egész valóját. Félve, bízva a kincsünké válik. A hétköznapiak, ha nem teszünk érte, megkoptatják, porral fedik be ezt a kincset. Aztán olyan magától értetődőnek vesszük a jelenlétét az életünkben, hogy már nem is becsljük. Sőt, tekintetünk hajlamos ilyenkor csillogó, ismeretlen, új „kincsek” után nézni, mert abban a tévhitben vagyunk, ha a lángolás elmúlt, nem az igazit találtuk meg, tovább kell keresni. Úgy tartjuk, ami igazi, az magától működik; röpit, nem kell érte áldozatokat hozni. Hozzá vagyunk szokva, hogy ebben az automatizált világ-

ban minden gombnyomásra működik. Aztán a nagy keresgélésben, életünk végén arra döbbenünk rá, hogy nincs egy ember, aki ott lett volna velünk életünk minden fontos és apró-cseprő fázisában. Ismert bennünket fiatal, eszmékkel teli suhancként, cserfes tinédzserlányként, kopaszodó, érett férfiként, megasszonyosodott, ráncosodó családayaként, a nagy találkozásra készülő, megöregedett emberként. Nincs olyan, aki mellett ezt a szép utat végigjártuk. Akinek a lénye összeolvadt a miénkkel, és valahol miatta, érte lettünk olyanok, amilyenek vagyunk. Csak szakaszokat osztunk meg, és mindig mással. Mindezt azért, mert a könnyűt, az élvezeteket keressük, és egy önbecsapásokkal teli káprázatban bolyongunk végig az életünket. Ott állunk az út végén valakivel, akinek fogalma sincs, kik vagyunk, honnan jöttünk, és milyen utat jártunk végig. Valakivel, aki ugyanúgy méricskél minket, mint mi őt, valami léleknyomorító IGAZI mérce alapján. Kimondjuk még, hogy szeretlek, de fájdalmasan kong az ürességtől. Út közben aprópénzre váltottuk, mert mindenből pont akkor szálltunk ki, amikor igazán megélhettük volna. Összetört szívű, hasonló életutat bejárt igazinak vélt igazik szegélyezik az utunkat, mint ahogy mi is ott hordjuk a szívünkben a hozzánk hasonló „kalandorok” tördőféséit. Aztán kifosztott kifosztóként azt hisszük, hogy nem volt szerencsénk. Okoljuk a világot, másokat, pedig csak annak a titkát kellene felkutatnunk, amit Szent-Gály Kata mond: „MEG KELL TANULNUNK NAP MINT NAP VÁGYAKOZNI AZ UTÁN, AMI A MIÉNK!”

ERDÉLYI KLAUDIA
SZOMBATHELY

Miért „bokrosodnak meg néha a lovak”, és hány lóerőnk van?

Az emberi lélek hasonlít egy kocsihoz, amit két zabolálatlan ló húz. Az egyik ló a sóvárgás: mindenre reagál, ami érzéki élvezetet ígér: evés, ivás, szexualitás... Éppenséggel telhetetlen, és nehéz megfékezni.

A másik ló „a merész”. Ez indulatos és agresszív. Itt is kimeríthetetlen energiák rejtőznek: ezt a lovat minden vonzza, ami elismerést, megbecsülést és sikert ígér.

Mindkét ló húzza a lélek-kocsit, és összetöréssel fenyegeti. Platón görög filozófus már két és fél ezer évvel ezelőtt ezt a hasonlatot használta a szenvedélyekkel való helyes bánásmódról.

Ha azt mondjuk: „megbokrosodtak a lovaim”, pontosan ezt a képet írjuk le: a szenvedélyeink magukkal ragadtak, anélkül, hogy akartuk volna. Egyikünk esetében ez valamilyen élvezeti cikk, amit mérték nélkül fogyaszt, másikunknál például dühkitörés. Az ilyen reakciókra mentségül a természetünkre hivatkozni („hát ilyen vagyok”) némiképp naiv dolog. Mi vagyunk a felelősök azért, hogyan bánunk a szenvedélyeinkkel. Ezt a felelősséget Mark Twain nagyon frapánsan így fogalmazza meg: „Az ember az egyetlen élőlény, aki el tud pirulni. De ő az egyetlen, akinek oka is van rá.”

Az ember az egyetlen lény itt a Földön, aki tudja magát irányítani – és kell is ezt tennie.

Platón is erre mutat rá: nem csak a zabolázatlan lovak léteznek, amelyek a „lélek-kocsit” húzzák.

Platón a „kocsihajtóról” is beszél. Ez az emberi értelem. Az értelmünk és akaraterőnk segítségével képesek vagyunk teljesíteni azt, amit az állatoknál az ösztön végez: a szenvedélyeinket úgy irányítani, hogy előrevigyenek, de ne zúzzanak szét. A kocsihajtó hasonlatával élve: a két lovat, amelyek különböző irányba húznak, úgy kell egy cél felé irányítani, hogy előrehaladjanak, és ne essenek bele a következő szakadékba.

Ezt a hasonlatot folytatva hangsúlyozzuk, hogy milyen fontos a szenvedélyek „lóerőit” a kocsink elé befogni. Gondoljuk végig, mitől van az, hogy életünkben olyan sok egyensúlyozgatás, bágyadság van! Attól, hogy nem fogjuk be szenvedélyeinket a lelkünk kocsija elé. Fő szenvedélyünkben rengeteg életerő rejlik, amit nem használunk ki. [...]

Gerald Hüther agykutató azt mondja: „A legrosszabb, ami egy gyermekkel történhet, az, hogy a két alapszükségletét, melyekkel a világra jött, nem elégítheti ki. Már a születése

előtt két dolgot megtapasztal a gyermek. Először is, hogy növekszik, és pedig mindennap egy kicsivel, önmagán túl. A második tapasztalat pedig, hogy valakivel a lehető legszorosabban van összekötve. Így jön a világra minden gyermek. Szeretne növekedni, felfedezni, önálló lényvé válni. Szabadságot kialakítani, és ugyanakkor kötődve maradni. Azok a gyerekek boldogok, akik a családban megélhetik ezt.”

Két fő szenvedély kísér végig életünk során: az *odaadás képessége* arra készíti bennünket, hogy valakihez a lehető legszorosabban kötődjünk; a *hódító hajlam* pedig önmagán túl akar nőni, a nagyságot keresi.

Hüther szavai figyelmeztetnek arra, hogy milyen fontos testi és lelki egészségünk szempontjából mindkét fő szenvedélyünk kibontakoztatása. Függőség ott keletkezik, ahol szenvedélyeinkre helytelenül reagálunk. Akkor az egészséges szükséglet telhetetlen lesz, a vágy függőséggé válik.

A szenvedélyek: ösvények az egészséges kibontakozáshoz

[...]Ahol az ember mindkét igényét kibontakoztathatja, kötődik is, de ugyanakkor önálló személyiséggé válik (odaadás és hódítás ösztöne), boldog és egészséges lesz.

„Boldog vagyok, ha jó jegyet kapok” – mondja a kis Laura. És Jákob hozzáfűzi: „Én akkor vagyok boldog, ha kungfuban sárga öves leszek”. Mindannyiunknak volt már ilyen tapasztalata, hogy valamit, ami nem az ölünkbe hullott, sikeresen meghódítottunk. Ez boldoggá tesz.

Az odaadás ösztönében is – a kívánságban, hogy valakihez mélyen kötődjünk – megtaláljuk a boldogság forrását. Majd mindenki a családjával és a barátaival volt a legboldogabb. „Az a boldogság, ha van családotod és barátaid” – mondja egy kislány. És egy másik: „...ha a barátainom velem játszanak”.

Ha a fő szenvedélyek kiteljesednek, boldog lesz az ember. És a boldogság egészségessé teszi lelkünket.

Minden emberben benne van mindkét fő szenvedély. De megfigyelhető, hogy a legtöbb emberben az egyik fő szenvedély erősebb motivációs erővel van jelen.

Egy fiatal nő írja: „Bennem, azt hiszem, erősebb az odaadó hajlam. Boldog vagyok, ha másokért tehetek, ha szeretetek. De azt is észreveszem, hogy a feladatok motiválnak. Az a gondolat, hogy jó akarok lenni, jobb, mint a többiek, ösztönöz és erőt ad... Fontosnak tartom az igazságtalanság elleni fellépést... Hálás vagyok, hogy megvan bennem mindkét erő és vágy: az erő szeretni, és a vágy, hogy jó ügyért harcoljak.”

Hogy magunkat egészségesen tudjuk irányítani és nevelni tudjuk, fontos rájönnünk, hogy melyik fő szenvedély a dominánsabb bennünk.

N. Stosiek–V. Riechel–G. Evanzin: Érzék a jóra,
Családakadémia, 2010, teljes szöveg:

<http://csaladok.schoenstatt.hu/olvass/noinap09.pdf>

IFJÚSÁGI TAGOZAT

Egy újabb lépés előre...

2009. október 13-án Budapesten megbeszélést tartott a NIT. Sajnos a tér és idő korlátai miatt nagyrészt budapestiek vettek részt a találkozón, de legnagyobb örömmre jött egy monori legény, továbbá egy kalocsai és egy szikáncsi leány is. Eljött közénk Dabóczy Ferenc elnökségi tag. Az alábbi témákról esett bővebben szó:

- Áttekintettük az eddigi – 2006-óta vezetett – programtáblázatunkat, melybe mindent feljegyeztünk, ami a tagozatunkkal történt. A táblázatot feltesszük a honlapra a www.noe.hu/nit oldalra, tessék megnézni!
- Már véglegesedni látszik a szórólapunk és a plakátunk, a tavaszi budapesti megbeszélésen véleményezett honlaprészünkön kért átalakítások megtörténtek.
- A NIT idén aktívan bekapcsolódik a NOE Titkárság szervezésében zajló karácsonyi akcióba (ACSSZ, vagyis Angyal Csomagküldő Szolgálat). Ennek több irányát is felvetettük. Egyrészt a fiatalok a saját helyi szervezetükben megpróbálják a vezető segítségével felkutatni, hogy mely családok örülnének csomagnak, és melyek vállalnak küldést. Másrészt aki teheti, saját családjával vállalja egy-egy csomag kiküldését. Harmadrészt lesz egy nap, amikor itt a Titkárságon – egyben közösségformáló programot nyújtva – csomagolunk a saját felajánlott ruhákból, tárgyakkól stb. A vidéki fiatalok helyben indítják be az akciót, bekapcsol-

va a saját szervezetüket ebbe a közös adományozásba. Továbbá – ez inkább ismét a budapestieket érinti – segítenek a Titkárságon a program adminisztrációjának lebonyolításában. Tavaly több mint 200 csomag ment ki, a kéréket és a felajánlókat egyesével, személyre szabva párosították össze – szóval van itt mit tenni.

- Igény mutatkozott az ifjúság részéről arra, hogy a NOE ér-

dekképviselői munkáját megismerjék, beelássanak. Közös ötletelés után azt választottuk, hogy kezdésképpen a NOE sajtónyilatkozatait némi fiataloknak szánt magyarázattal feltesszük az ifjúsági levelezőlistára.

- Az Elnökség képviselőjétől megtudtuk, hogy a fiatalok a saját, éppen tanulandó vagy már kitanult szakterületeik „felajánlásával”, vagyis az ezen a területen végzett önkéntes munkával nagyban tudnák segíteni mind a vezetőség, mint a testületek munkáját. Ennek kidolgozása még pontosítást igényel, de valami már elindult...
- Saját dilemmámat osztottam meg a kis tanácskozó csapattal: a tavalyi évi több állomásos, vidéken, közösen eltöltött hétvégék hatására – melyek sikeres pályázatoknak voltak köszönhetőek – országos szinten jobban mozgott a NIT. Ezek hiányát én rossz érzéssel fogadom, nem szeretném, hogy egy-egy budapesti megbeszélésre kelljen szorítko-

nunk. Reagálásként egy megnyugtató és egy újító ötlet érkezett. Dabóczi Feri a régiós bizottság tagjaként elmondta, és ezzel megnyugtatót, hogy országos szinten a régiósok és a helyi vezetők munkájában egyre élénkebben van jelen a NIT, hol tényleges tevékenységként, hol pedig egyelőre csak szándékként, de jelen van! Az újító ötletben pedig arra jutottunk: nem kell feltétlen pályázat egy-egy vidéki program megszervezéséhez, csupán össze kell gyűjteni a jó szándékokat, a lehetőségeket – ezekből is megszervezhető egy találkozó.

- Összeállt egy kis kreatív csapat a NIT kisfilm frissítésére. Ez a fent említett módon, a saját szaktudás összedobása által az eddigi videó-, kép- és hanganyagokból fog felépülni.

Hogy miért adtam ezt a címet a cikknek? Mert kitértük a következő program időpontját: péntek délutánra tettük, azaz a nem titkolt szándékkal, hogy vidékről többen fel tudnak utazni. November 6-án délután 3 órakor a Titkárságon (1056 Budapest, Március 15. tér 8.) szakmai délutánt tartunk. (A meghívottak személyéről és szakterületeiről az ifjúsági levelezőlistán fogunk írni. Ha még nem vagy tag, de szeretnél az lenni, jelezd a szilvassy.rita@noe.hu címen!) Meghívunk két lelkes felnőttet, akiket arra fogunk kérni, hogy mutassák be szakterületüket, beszéljenek munkájukról. A program indító gondolata az, hogy a fiatalok ma sok esetben tanácstalanul állnak a felvételi, továbbtanulás előtt. Ezért szeretnénk egy-egy területet gyakorlati oldalról, élő példával bemutatni.

Reméljük, minél többen csatlakoztok a fent említett programokhoz, és lesz lehetőségünk minél több programot elvinni Hozzátok! Mindenkit szeretettel várunk akár az ACSSZ közös szervezésében, akár a szakmai délutánra.

A megbeszélésből további nagy energiákat merítve:

SZILVÁSSY RITA, NIT KOORDINÁTOR

Találkozó a Köztársasági Elnökkel

Nagy örömünk és büszkeségünk, hogy Sólyom László figyelmet szentel a NOE berkein belül az Ifjúsági Tagozatnak is. Ez abban mutatkozik meg, hogy országjáró körútjain, ahol rendre találkozik a NOE helyi képviselőjével, szeretne találkozni egy NIT-es képviselővel is.

A szeptemberi találkozón Vámos Vera, hatvani leányzó volt a szerencsés, aki részt vehetett a beszélgetésen. Íme néhány szó a programról:

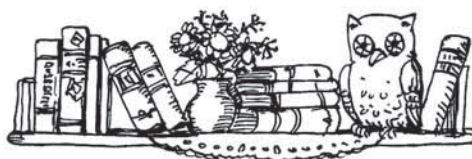
Időben megérkeztünk a találkozó helyszínére – nagyon szép volt a hely. Sajnos a delegáció egy kicsit késett, így kevesebb időnk jutott a beszélgetésre. Egy szép, kerek asztalnál ültünk: hat fő a NOE képviselőjében, Sólyom László és a személyi titkárja. Én kb. 3 és fél percet beszéltem a hatvani cso-

portról, az ifi-ről, meg hogy mi szerintem a probléma forrása a mai fiatalok hozzáállásánál... Még volt pár téma, amiről szívesen beszéltem volna. De mivel már nagyon toporgott a protokollfőnök, mondta az Elnök úr, hogy majd a fogadáson folytatjuk. Ott azonban a helyiek „letámadták”, így már csak elköszönni tudott odajönni hozzánk, és már ment is.

Szerintem a beszélgetés jó hangulatú volt, és tényleg látszott, hogy államfőnk is jól érezte magát, és sajnálta, hogy szűk időkeretünk volt csak.

Köszönöm a lehetőséget!

VÁMOS VERA
HATVAN

Könyvajánló: Márai Sándor: *A gyertyák csonkig égnek*

Az 1942-ben megjelent, nagy indulatoktól feszülő, magával ragadó regény – az író stílusművészetének remeke – vakító élességgel világít a barátság, a hűség és az árulás örvényeibe.

Két régi barát 41 év után újra találkozik, s végigbeszéli az éjszakát. Az egész könyv – akár csak a remek színházi előadás – ezt az egyetlen éjszakát mutatja, természetesen tele visszaemlékezésekkel. Beszélgetésük majdnem egy monológ, melyben egyikük a vádló, másikuk a vádlott szerepét kapja. Két hetvenen felüli férfi, akik negyvenegy évig éltek úgy, hogy nem tisztáztak egy dolgot maguk közt, de most mindketten úgy érzik, hogy életük végéhez közeledve, a nyugodt elmúláshoz szükség van erre a találkozóra. Gyermekként katonai akadémián nevelkedtek, itt kötöttek barátságot. Egyikük – Henrik tábornok – előkelő családból származik, másikuk – Konrád százados – szülei mindent alárendeltek a családi életben annak, hogy fiuk tanulhasson. Két különböző ember, akiknek a sorsa mégis összefonódik, akkor is, amikor távol élnek egymástól. Mi is történt azon a negyvenegy évvel ezelőtti napon? Nem mellékesen pedig

megismerhetjük a kemény katona lelkét, mellyel még öreg korában is szinte gyermekien ragaszkodik dadájához. A mű hajtőereje a titok, pontosabban a titkok, amelyek végigkísérték a szereplők életét, és nem lepleződnek le. Csak azt tudjuk meg, hogy Henrik tábornok szerint mi az igazság, hisz vádjaira Konrád nem válaszol.

A kérdések sokatmondóak: egy világrend széthullását, a hagyományos erkölcsi értékek megrendülését is jelentik.

A mű könyvben, filmen, színházi előadáson is meglevenedett már, nem is egyszerű, hiszen ha nem is a történet, de a karakterek gazdagsága immáron több mint félszáz éve lebilincselő.

Különleges a mű azért, mert csupán egyetlen éjszakáról szól. Nyilván ezen az éjszakán a két főszereplő egész élete terítéken van. Beszélgetés, csönd, monológok, dialógok és megannyi kérdés. Mi a barátság? Mit tesz és nem tesz egy barát, egy jóbarát? A mű bemutatja, hogy képes egy ember 40 évig várni a kérdéssel, a kételyével, hogy nem képes túllépni a kérdésén és kételyén. Majd amikor találkozik barátjával, egy éjszaka alatt felgöngyölítik a szálakat. Csodálatos alkotás. Ajánlom mindenkinek!

SZILVÁSSY RITA

Gyermekjogok IV.

Bármikor, amikor egy felnőtt téged érintő kérdésben dönt, jogod van ahhoz, hogy kifejezd véleményed, és azt a felnőtteknek meg kell fontolniuk.

- Hétfvégén a telekre megyünk – mondja apa.
- Ne mááááár, Apu, én megbeszéltem a barátaimmal, hogy kirándulunk szombaton – mondja a gyerek.
- Tegyétek át jövő hétre, most muszáj a telekre menni, mert le kell nyírni a fűvet.
- De Apu, nem tudjuk áttenni, három hete leegyeztettük. Állandóan keresztbeszervezed a programjaimat. Nem érdekel, nem megyek a telekre.
- Engem meg nem érdekel a kirándulás, jössz, és kész.
- De nem megyek.
- De jössz, a vita ezzel lezárva.

Ismerős a párbeszéd? A szülő és a gyerek állnak egymással szemben, a frontok megmerevednek, a párbeszéd elhal. A gyerek teátrálisan bevonul a szobájába, bevágja maga után az ajtót, a szülő mérgesen a sarokba hajítja az újságot, és bosszúsán dohog magában: Elképesztő ez a gyerek!

De hogyan jutott idáig a helyzet? Ki hibázott? Miért nem sikerül „normálisan” megbeszélni, megoldani egy ilyen konfliktust?

Amikor még kisebb forma gyerek voltál, a szüleid rengeteg dologban döntöttek helyetted – a Te érdekedben. Édesanyád eldöntötte, hogy egy hideg őszi napon sapkát húz a fejedre, nehogy megfázz. Édesapád hétfvégenként elvitt kirándulni, hogy jó levegőn légy, és megismerd a természet kincseit. Senki számára nem volt kérdés – ők szeretettel tettek, te szeretettel fogadtad. Na jó, a sapkát nem mindig, de még mindig jobb a sapka, mint egy középfülgyulladás!

Sajnos a szülők néha elkövetik azt a hibát, hogy azt hiszik, nagyobb gyerekeknél is még mindig nekik kell mindent megoldani, megszervezni, leegyeztetni, összerendezni, helyes útra terelni stb.

Te pedig szeretnéd a saját életedet élni, saját programjaidat magad megszervezni, saját idődet magad beosztani.

Ebből azonban egy családban gyakran adódnak konfliktusok. Mert hát minden családtagnak saját élete van, és ezeket a sajátokat kellene napról-napra összeegyeztetni. Apának hét közben dolgoznia kell, hétfvégén a telekre szeretne menni, Anya is dolgozik hétköznaponként, hétfvégén megpróbálja behozni az elmaradt házimunkát, kikérdezi a leckét,

megvarrja Marci elszakadt kabátját, és esetleg szeretne két szót váltani Apával. Balázs tanul és edzésre jár, Ákos az iskolán kívül minden szabadidejét egy rock-zenekar próbáján tölti, sőt, a család legnagyobb bánatára otthon is gyakorol. Eszti minden nap órákat beszél a barátnőjével telefonon, sőt, hétvégén ott is alszik náluk. Marci pedig – mivel még csak óvodás – hűségesen követi Anyut mindenhová.

Hogyan marad mégis egyensúlyban ez a bonyolult rendszer? A lényeg az egymás iránti bizalom és a beleérző képesség, vagy ahogy a felnőttek mondják – empátia. A családtagok – néha saját vágyaikat és érdekeiket háttérbe szorítva – alkalmazkodnak a másikhöz. Anya lemondja a hetek óta egyeztetett találkozóját, mert beteg lettél, és neked van most szükséged rá. Apa évek óta nem tudott elmenni horgászni, mert minden szabad percét veletek tölti. És bizony neked is alkalmazkodni kell a család minden tagjához. Ez néha fájdalmas és küzdelmes, mégis megéri. Miért? Mert Te is tapasztalod nap mint nap, hogy a családban töltödsz fel, az ad erőt neked a mindennapok harcaihoz.

Fontos azonban, hogy mindig mondd ki, hogy Te mire vágysz, mit szeretnél, hogyan éreznéd jobban magad. De ügyelj arra, hogy ehhez a többi családtagodnak is joga van! Nagyon nagy baj forrása lehet az, ha valaki éveken, évtizedeken keresztül magába fojtja a saját vágyait, kívánságait. Nemcsak saját magát betegíti meg ezzel az ember, hanem megmérgezi a családi légkört is. A „család mártírja” szerepben való tetszelgés egy ideig jópofa lehet, de hosszú távon semmiképpen nem kifizetődő.

Ötlet: jó, ha a család ragaszkodik ahhoz, hogy rendszeresen időt töltsön együtt. Nem kutyafuttában a reggeliző asztal körül, amikor a legkisebb éppen kiönti a kakaót, Anya ezredszerre mondja, hogy ne menj el reggeli nélkül otthonról, Apa pedig ideges, mert elolvasta a reggeli újságot.

Legyen egy megbeszéltek alkalom, egy biztos pont, amihez mindenki tartja magát! Ne félj Te lenni ennek a kezdeményezője! Szüleid biztosan örömmel fogadják, ha megkéred őket erre.

Nagyon fontos, hogy nyugodt légkörben teljen az egymással töltött idő. Egy órácskára mindenki ki tudja kapcsolni a telefonját, el tud szakadni a géptől, ki tud szakadni a házimunkából. (Titkos tipp: nagyon kellemes, bensőséges

és nyugodt hangulatot teremt, ha villanyfény helyett gyertyát gyújtotok.)

Ha még soha ilyen nem csináltatok, akkor bizony nem egyszerű elkezdni ezt sem. Sokat könnyít a dolgon, ha előre megbeszélitek a „forgatókönyvet”: például mindenki elmondja (mondjuk születési sorrendben), hogy mitől érezné egy picikével jobban magát. Figyelem, két fontos ötlet: először is egyeztetek meg abban, hogy tilos belebeszélni a másik mondókájába, még akkor is, ha alig lehet kibírni a hallgatást. Sokkal pozitívabb lesz a hangulat, ha nem csak a sérelmeiteket mondjátok el (Utálom, hogy a Rékával vagyok egy szobában, mindig késő éjszakáig égeti a villanyt, nem bírok aludni tőle), hanem mindig fűztök hozzá valami pozitívumot, azaz „Nagyon jó, amikor Réka segít megcsinálni a matek házit, de nagyon zavar, amikor sokáig égeti a lámpát este”. A lélekgyógyászok szokták félig viccesen, félig komolyan mondani, hogy „Szavakkal is lehet ölni, nem csak kishaltával”. Figyelj ezért oda arra, hogyan fogalmazod meg a gondolataidat! Egy-egy meggondolatlan, sértő megjegyzés évekig tud bántani, fájdalmat okozni. És ha már megtörtént a baj, azaz elefánt voltál a porcelánboltban, megbántottál valakit: merj és tudj bocsánatot kérni! Nem leszel attól kisebb vagy gyengébb, ha belátod a hibád, belátod, hogy fájdalmat okoztál, és a másik megbocsátását kéred. (Mellékes megjegyzés: ez a szülőkre is vonatkozik!)

Miután mindenki elmondja a saját örömét és bánatát, kezdődhet az egyeztetés. Ha kezdetben káoszba fullad a dolog – ne csüggedj! Ezen sokat segít, ha a család választ egy beszélgetés vezetőt, aki kordában tartja az indulatokat, és segít megtalálni a kompromisszumos megoldást. Ez a dolog lényege és értelme: a kompromisszum. Ami azt jelenti, hogy mindenki enged egy kicsit a saját maga elvárásaiból (azaz veszt egy részletkérdésben), de hatalmas nyeresémet söpör be eközben: a családi békesség és szeretet nyereseményét, ami a lehető legnagyobb bonusz, ami elképzelhető.

Ha kérdésed van, vagy megosztanád tapasztalataidat ezzel a témával kapcsolatban, írd e-mailt (ifko.m.judit@noe.hu) vagy levelet (NOE Titkárság, 1056 Budapest, Március 15. tér 8.).

IFKÓ M. JUDIT

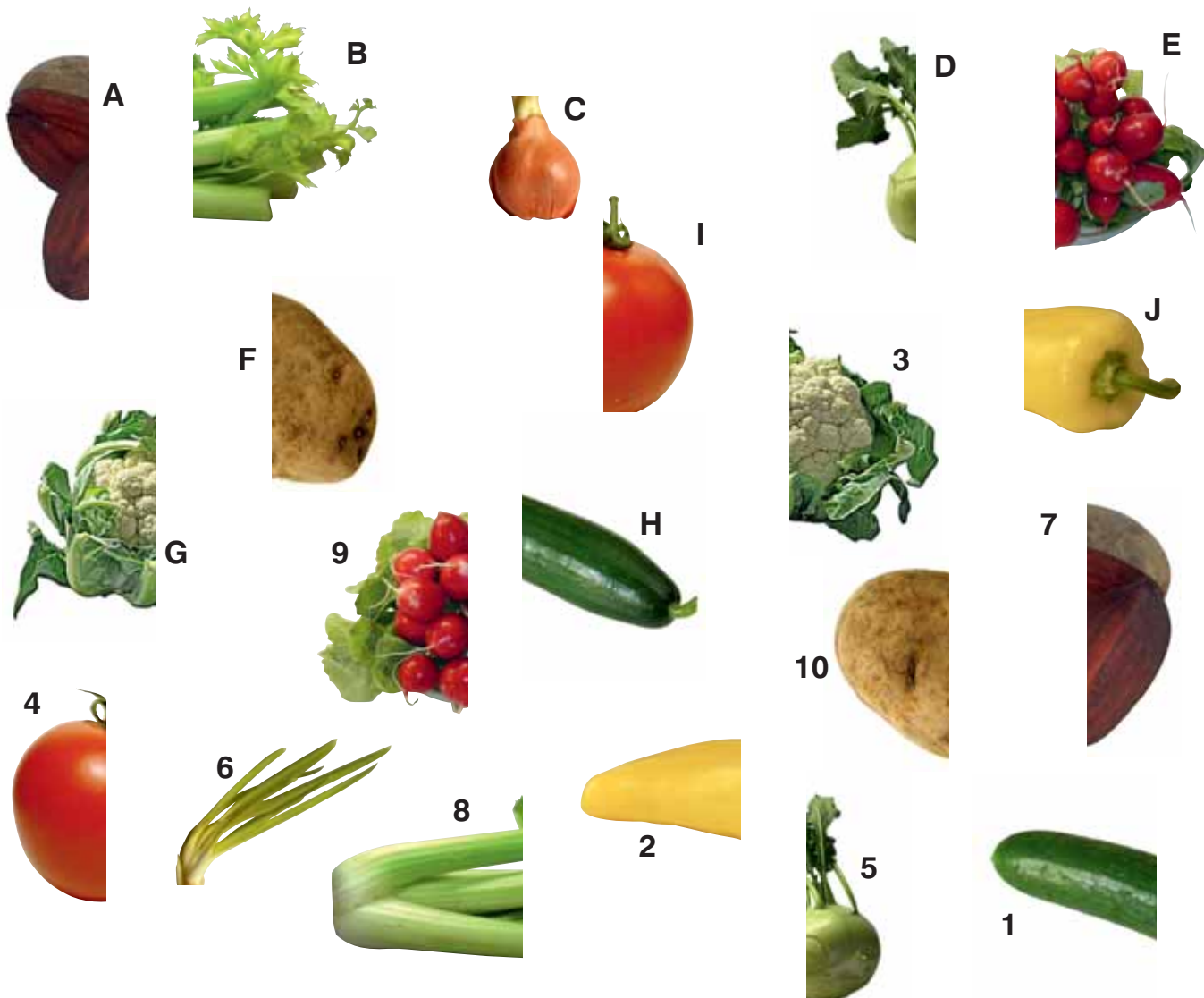
*A főkafiú udvarol a főkalánynak,
de az erősen kéreti magát.*

*– Ez nem igaz! – dühöng a főkafiú. – Rajta vagyunk
a kihaló állatok listáján, ez meg itt kéreti magát!*

Rejtvény kicsiknek

A zöldségek elveszítették az egyik felüket. Segíts nekik egymásra találni!

Rejtvény nagyoknak

Kedves Gyerekek!

Az előző NOE Levelekben megjelent rejtvény helyes megfejtői közül Herczegh Bálintot (Budapest) sorsoltuk ki nyertesnek. Nyereményét postán juttatjuk el hozzá.

A lenti rejtvény helyes megfejtéseit november 30-ig várjuk a NOE Titkárság címére (1056 Budapest, Március 15. tér 8., noe@noe.hu).

1.) Milyen messze van tőlünk légvonalban az elásott kincs, ha a térkép szerint onnan, ahol most állunk, 10 métert kell északra mennünk, utána keletre 15 métert, majd újra északra 10 métert, hogy megtaláljuk?

2.) Egy 3x3-as négyzetben 9 db szám van, mindegyik +1 és -1 valamelyike. Minden sor végére és minden sor aljára odairjuk a számok szorzatát. Ezután ha összeadjuk ezt a hat számot, melyik eredmény nem jöhet ki: -2, 2, 4, 6?

3.) Három vándor találkozik, mindegyiküknél van valamennyi pénz. Az egyik ad a másik kettő mindegyikének negyedannyi pénzt, mint amennyi épp nála van. Ezután ugyanezt teszi a másik, majd a harmadik vándor. Végül mindegyiküknél 16-16-16 tallér lesz. Hány tallér volt a találkozásakor a leggazdagabb vándornál?

Manó mese

Egyszer volt, hol nem volt, volt egy egyszer város. Ott élt egy kis manócsapat. Sokan közülük arany és ezüst ruhát viseltek, és erre bizony nagyon büszkék voltak. Néhányuknak nem volt még ilyen szép ruhája, ezért szóltak a Gyöngytündérnek, hogy ők is szeretnék arany és ezüst ruhát, és ezért mindenben szívesen segítenek. Még a szekerüket is felajánlották, ha valamit hozni, vinni kellene.

Történt egyszer, hogy az emberek között híre ment, hogy ez a manócsapat milyen ügyes, megbízható, szorgalmas, bátor, lelkes, és egyre többen vannak, hiszen nem is akármilyen jutalmuk. Gyöngytündértől arany és ezüst ruhát kaphatnak érte, na meg sok-sok nevetést, mosolyt és köszönömöt. Azt beszéltek róluk már mindenhol, hogy nagyon szeretnek segíteni, és erre tanítják a saját gyerekeiket is. Ez a hír eljutott a Fővárosba is, ahhoz az emberhez, aki Ételországot kormányozta. Kipróbálta a manókat, és tényleg, láss csodát! Minden, mindig rendben volt, így hát Ételország kormányzója is mindig nagyon elégedett volt velük.

Egy szép napon Ételország kormányzója megkereste Gyöngytündért. Azt mondta neki:

– Sok ember éhezik a világban, és volna megoldás, ami segíthetne ezeken az embereken. Mégpedig egy vagy két olyan nap, amikor mindenki segíthet valahogyan. El kellene mondani az embereknek, hogy nagy a baj a világban. Biztos volna, aki ezeken a napokon szívesen adna ételt, italt másoknak, akiknek nincsen. Kellene sok-sok dolgos manó, akik ezt elmondják, és az adományokat összegyűjtik azokon a napokon. Nagy a világ, az ország, sok az éhes, de sok a jószívű ember is! – mondta Ételország kormányzója.

Hű, de megörült ennek Gyöngytündér! Tényleg, még a manók között is van sok olyan, akik nélkülöznek! Sőt! Olyan manókról is tud, akiknek az arany és ezüst ruhájuk, no meg a jó szívéjük az összes vagyonuk! – gondolta Gyöngytündér. Itt az alkalom, hajrá, belevágunk! – válaszolta a felkérésre.

Gyöngytündér azonnal értesítette erről Manófalva kormányzóját, Ju-Manót. A kormányzó összehívta az Öreg Manók Tanácsát, és így együtt meghallgatták Gyöngytündért, aki beszámolt a felkérésről. Elmondta, mi lenne a feladatuk a manóknak. Az öregek megbízták őt, hogy fogja össze a munkát, és vezényelje le azokat a bizonyos ételgyűjtő napokat. Sőt, az Öreg Manók Tanácsának minden tagja felajánlotta, hogy most is segítenek, ahogyan eddig is mindig együtt dolgoztak a többi manóval. Másnap elkezdődött a szervezés, intézkedés, csak úgy pezsgett Manófalva minden háza.

Gyöngytündér megkérte az egyik öreg manót, segítsen neki összegyűjteni azokat a segítőköt, akik szívesen vesznek részt a munkában. Maranyu Manó azonnal fogta a hírmondó készülékét, a tollát, és már jegyzetelt is egy nagy falevéltre. Összeírta, hogy ki tud jönni, ki az, aki két napot is szívesen dolgozik, vagy ki hozza a szekerét. Egyeztettek Gyöngytündérrel, és végül részletesen beszámoltak Manófalva kormányzójának, kik vesznek részt a munkában. A következőket mondták: – Hihetetlen!

Sokan jelentkeztek a feladatra, már minden kézen áll, a szervezésben probléma nem volt!

13 nap alatt szerveztük meg a munkát, de nagyon boldogok vagyunk, hogy van mit szervezni.

4 órát beszélünk a hírmondó készülékünkkel, így értünk el minden manócsaládot.

24 manócsaládból 33 dolgos manó vesz majd részt a munkában, ez fantasztikus jó dolog!

9 lelkes ifi manó is jön, akik nagyon örülnek, hogy ott lehetnek a nagy manók között.

7 manó még a szekerét is tudja hozni, így a szállítás is meg van oldva, nem kell cipelni.

Ju-Manó, a kormányzó elismeréssel hallgatta Maranyu Manó és Gyöngytündér beszámolóját, együtt áttekintették a nagy falevéltre felírtakat, majd izgatottan, de boldogan tértek haza gombaházaikba.

Aztán eljött a nap. Az a bizonyos **NEHÉZ, DOLGOS NAP**. A manók hamarabb keltek, mint a kakasok. Más ilyenkor még javában pihen, de Manófalva nyüzsgött. Szekerek jöttek-mentek. Manók utaztak, dolgoztak, beszéltek és mosolyogtak. Pakoltak, emeltek, dobozoltak. Mindenki dolgozott, és mindenki mosolygott. Az öreg manók tanították az ifi manókat, mit hogyan kell készíteni, tenni, pakolni, mondani. Azután megint szekerek jöttek-mentek. Manók ismét utaztak, dolgoztak, beszéltek és mosolyogtak. Nem is vették észre, hogy késő este lett. A hold mosolygott rájuk, mire gombaházacskaikban nyugovóra tértek. Fájt mindenük. Száraz volt a torkuk, éhesek voltak, szomjasak voltak, sajgott mindnek a talpa. És mégis mindegyik manó boldogan tért álmorra, mert tudták, hogy másnap mindenki, aki kap az adományból,

MOSOLYOGNI FOG majd!

Ugye tudod, hogy Teérted is dolgoztak a manók?

STIGÁR JUDIT, SZIGETSZENTMIKLÓS

ÉLETÜNK

Tápláló szeretet

Október 7-én Nógrád községben jártunk, eleget téve egy igen kedves meghívásnak.

A Nógrádi Napraforgó Hagyományörző és Szociális Egyesület tagjai lekvárt, befőttet, savanyúságot ajánlottak fel

a józsefvárosi és a csepeli egyesület tagjainak, és ezt az adományt vettük át egy kisebb ünnepség keretében.

A felajánló egyesület tagjai 7 éve tevékenykednek szűkebb hazájuk közösségéért Nyilas Kálmánné Irénke vezeté-

sével. Idén elhatározták, hogy az általuk termelt zöldségből, gyümölcsből savanyúságokat, befőtteket készítenek és ajándékoznak olyan családoknak, akik nehezen tudják megfizetni ezeket a termékeket.

Összesen 31-en főztek, szárítottak, csomagoltak fél éven át, melynek eredménye volt a több mint 370 üveg házi készítésű befőtt, savanyúság, lekvár, paradicsomlé. Gondosan csomagolt szárított gyógyteák, fűszerek is gazdagították a kínálatot. A befőzött finomságok mellé került még mosolygó alma, jó minőségű krumpli és sárgarépa is. Minden üveget és zacskót felcímkéztek, a címkén az étel készítőjének neve

is szerepel („Szeretettel készítette:...”). Ez igazán személyessé teszi az ajándékot.

Az átadáskor jelen volt Nógrád község polgármester asszonya is, Szórágy Gyuláné, aki elismerését fejezte ki mind az ötlet gazdájának, mind a szorgos kezek tulajdonosainak. A hölgyek és urak, akik a befőtteket, savanyúságokat készítették, nem csak a termékeket töltötték üvegekbe és küldték el családjaiknak, hanem a szeretetüket is.

Köszönjük!

SZÉKELY HAJNALKA
ELNÖKSÉGI TAG

Mi történt Gergővel azóta?

Talán emlékeznek rá a kedves olvasók, hogy decemberben egy egész ország mozdult meg, látva, hogy a szigetszentmiklósi lakosság támogatást gyűjt Gergőnek, a rákos megbetegedésben szenvedő négyéves kisfiúnak és kétségbeesítő helyzetben lévő családjának. Gergőn kívül még négy gyermeket nevel a család, akiknek akkor már a lakhatása is veszélyben volt. A Szigetszentmiklósi Nagycsaládosok Egyesülete (SZINE) kezdeményezésére összefogtak a jóindulatú emberek, segítő és támogató családok, városi tisztségviselők, cégek, más nagycsaládos egyesületek, vállalkozók, valamint a televíziós média, és így együtt megmentették a héttagú családot attól, hogy elvigye a bank az otthonukat. A gyerekeket tudatos családtervezéssel vállalták, mindig dolgoztak, soha nem kértek és nem kaptak semmilyen állami támogatást, segílyt, mégis nyomorúságos helyzet alakult ki, amikor Gergő beteg lett, és az apát is kitétte a munkáltatója. Azóta nagyon sok minden történt, jó és rossz egyaránt. A nagy érdeklődésre és a rengeteg telefonálóra való tekintettel szeretnénk tisztelettel megosztani Önökkel mindazt, ami kilenc hónap alatt történt ezzel a családdal.

A SZINE tavasszal ismét gyűjtést szervezett. A tartós élelmiszerekből, ruhákból és játékokból összeállított adományt egyesületünk vezetőségének 5 tagja kisbusszal szállította le a család otthonába. Ott fogadott bennünket a mosolygós család. A házuk rendezett, tiszta és nagyon egyszerű. Benne mindenhol a szeretet lakik. A gyerekek sorra bújtak elő

üdvözölni bennünket. Gergő is kiszaladt elénk, és már mutatatta is, hogy milyen szép a fa teherautója. Megmutatta az otthonát, és betessékelt bennünket a szobába. Akkor jól volt. Az édesanya elmondta, hogy a transzplantáció után Gergőnek tüdő- és szívproblémái alakultak ki. Víz volt a mellkasában, és bár a csontvelőt befogadta a szervezete, sokáig nem volt jól a kisfiú. Bizakodásuk, hitük eredményesnek bizonyult. A gondos és alapos orvosi munka, a szülők türelme, kitartása és küzdelme eredményeként az állapota javulni kezdett. Néhány rokonnal rendezték a viszonyukat, de a faluban sok irigység akadt. Talán fel sem fogták sokan, hogy ez a család – és sok más ilyen helyzetben lévő család – nem tehet a kialakult helyzetről. Irigyelték a nyilvánosságot, a tv-szereplést, bántották őket azért, mert segítséget kaptak. A család magába fordult. Bezárkózva, szerényen és csendben éltek. Egyedül velünk, nagycsaládosokkal osztották meg mindennapos küzdelmük történéseit. Gergő a következő kontroll vizsgálatokon már negatív leletekkel büszkélkedhetett. Szíve és tüdeje kezdte visszanyerni eredeti terhelhetőségét, méreteit, a víz kezdett felszívódni. Vége lett a sugarzásnak, a kemoterápiának, szájon át adagolt orvossággal gyógyulni kezdett. A család megtelt energiával, erővel, boldogsággal, ismét tudtak nevetni. Ismét mertek tervezni, a jövőről beszélgetni, a felhők felszakadozni látszottak.

Nyáron a család legnagyobb gyermeke, a 16 éves Szandi vendégünk volt az önkénteseket képző ifi táborunkban. Még

soha nem volt nyaralni, gondoltuk, eljöhetne a közösségünkbe. Az önkéntesség eddig sem állt tőle távol, hiszen amikor édesanyja Gergővel kórházban lakik, az apa meg dolgozik, ez a kiskamasz főz a kistestvéreire, ellátja a háztartást, mos, takarít és dolgozik is, ha van lehetősége – mindezt tanulás mellett. Nos, ez a kislány csatlakozott a Nagycsaládosok Országos Egyesületének önkéntes ifi csapatához azért, hogy ő is segíthessen a családoknak. A tábor utolsó napján kaptuk a hírt, hogy Gergő ismét rosszul lett. Sajnos a gyógyszerek tönkretették a kicsi gyomrát, így a minimálisan bevitt táplálék minden formában folyamatosan kijött a gyerekből. Gergő fogyni kezdett. A nagylányt a tábor befejezése napján azonnal haza kellett vinni, hiszen az édesanyja ismét kórházba kényszerült a kisfiúval, így Szandit várták a testvérei haza. Vezetőségünk és tagságunk gyorsan döntött. Felpakoltunk mindent, amit csak tudtunk, mindenki adta a maga lehetőségeiből az ételt, ruhát, játékot, és indulás! Így a kislánnyal együtt, úton haza, újabb adománnyal tudtuk megsegíteni a nagy bajban lévő családot. Gergő sápadt kicsi arccskájára sikerült egy mosolyt csalnunk, amikor meglátott bennünket, és nagyon hálás volt, amiért hazavittük neki a testvérét. Aztán kórházba került, és kivizsgálások sora következett. Lassan sikerült megállítani a problémát, másik gyógyszerrel a kezelés jónak bizonyult. Az édesanyja mindig megosztja velünk a híreket, eseményeket, vezetőségünkkel barátságot alakított ki. Megtudtuk, hogy az apa az önkormányzattól ott helyben kapott munkalehetőséget, más bevételük azóta sincs. A hétagú családban nem jut 26 ezer forint sem egy főre. A nyári konzerv- és étkezési támogatást nem kapták meg, mert „nem elég rászoruló!” Hihetetlen az erő, ami a lelket tartja bennük!

Most „itt van az ősz, itt van újra”. És elindult egy folyamat, amittől mindig is rettegtünk, bárcsak ne lenne így! Gergő édesanyja zokogva hívott néhány nappal ezelőtt. Elárulta nekünk,

hogy ismét nagy baj van, és senki másnak nem tudja elmondani. Gergőt nagy fájdalommal kórházba kellett vinni. Egyik veséjén egy kiújult rákos daganatot találtak, és azon még kétőt. Felnyitották a kisfiút, de sajnos ezek már nem eltávolítható daganatok. Létfonosságú ereket fognak át, így a műtétet be sem fejezték. Kezdődik minden előről. Sugarazni fogják, aztán a kemoterápia, és a többi, és a többi. Az édesanyja tombol, az apa nem tudja, tétlenségében mit tehetne, a testvérek között eluralkodott a pánik. Hogyan lesz tovább? Gergő nagy harcos. Mostanáig azt sem értették az orvosok, hogyan is élte túl mindezt. Mert akart, mert szeretett és szerették, mert most is mindenki szereti. Gergő teljesen tisztában van azzal, ami rá vár. Érti, hogy baj van, de ahogy eddig, most is küzd, hisz az erejében. Nem érti, miért neki kell ezt elszenvednie, miért neki fáj minden. Nem érti, hogy az édesanyja miért zokog éjjelenként, miért nem lehet a szerettei között. Csak 4 éves, haza akar menni, autózni akar, szaladgálni, oviba járni. Bár az intenzív osztályt elhagyhatta, haza nem mehet. Szőke hajcskája még csak most nőtt ki, már tő sem volt a kezében, már éppen az óvodát tervezték...

Vannak dolgok, amin az ember nem tud változtatni, és ez most ilyen helyzet. Csak a családot tudjuk lelkiekben megerősíteni és harcukban támogatni. Amit lehetséges, ezután is megteszünk a családért, és kérünk mindenkit, hogy gondoljon jó szívvel Gergőre, imádkozzon érte, és segítsük őket át együtt ebben a drámai időszakban.

Ifjjeink már tudják, hogy a kimondott szónak nagy ereje van, tegyük hozzá a szeretetünket is, gyógyulj meg, kis ember!

A SZIGETSZTENTMIKLÓSI NAGYCSALÁDOSOK EGYESÜLETE
(SZINE) ELNÖKSÉGE
WWW.SZINE.GPORTAL.HU

TUDJUK-E

A magyar nyelv éve 2009

*A nyelv olyan, mint az ég a maga egymásba futó színeinek gyönyörű játékaival.
(Kazinczy Ferenc)*

A Nemzeti Emlékezet Program keretében a Kormány a 2009. évet a nyelvújítás vezéralakja, Kazinczy Ferenc – születésének negyded-évezredes évfordulója tiszteletére – emlékévként nyilvánította. Kazinczy személye, pályája és életútja a mai magyar átlagpolgár számára egyet jelent a nyelvújítással,

anélkül, hogy erről mélyebb ismeretei lennének. Iskolai tananyag, megtanulandó érettségi tétel, de sem a korszakot, sem Kazinczy életművének jelentőségét nem ismeri. Kazinczy a modern magyar művelődés születésének egyik legfontosabb „intézménye” volt. Ő teremtett igazi irodalmi nyilvánosságot, irodalmi

életet, és tette az irodalmat közüggé hazánkban. A magyar nyelv ügyét elsősorban magáénak valló Magyar Tudós Társaság (MTA) létrejöttét elképzelhetetlen Kazinczy nélkül. Hatalmas szerepe volt a magyar nyelvű színjátszás megteremtésében. Iskolafelügyelőként több mint 200 iskolát hozott létre, az erről készített beszámolója az egyik legfontosabb dokumentuma a kor oktatásszervezésének.

Érsemjénben született 1759. október 17-én. Apja Kazinczy József, anyja Bossányi Zsuzsanna; ősei a Rákóczi-család szolgálatában emelkedtek fel gazdag középbirtokosokká.

Apja nagy gondot fordított gyermekeinek nevelésére. Ferenc otthon kezdett tanulni, öt éves korában írja első levelét szüleinek. 1768-ban öccsével Késmárkra kerül; 1769.

szeptember 11-én lépett a sárospataki kollégium falai közé. A grammatikai és a szintaxista osztályok elvégzése után a poétikai és retorikai tanulmányok már örömet és szellemi izgalmat okoztak. Előbb az antik klasszikusokat (Homérosz, Vergilius, Horatius, Ovidius), majd a kortárs írókat (Báróti Sándor, Bessenyei, Baróti Szabó Dávid) olvassa.

1774-ben váratlanul meghal apja. 1775-ben, anyja unszolására adja közre első művét: *Magyar Ország Geographica, az az Földi állapotjának Le-rajzolását*, mely Kassán jelent meg, s melyet később „hirtelen összefirkált, szurkos munkának” nevez. Tanárai biztatására lefordítja és Kassán megjelenteti Bessenyei György korai művét, a *Der Amerikanert*. A kiadásra Bessenyei elismerő levéllel válaszol. 1777-ben pesti és bécsi utazást tett. 1779-ben befejezi iskolai tanulmányait, Kassára kerül patvaristának, azaz ügyvédbojtárnak.

1780-ban mély lelki válságba kerül, amelyből a felvilágosodott irodalom segítségével lábalt ki. 1781-ben Eperjesen végzi joggyakorlatát. 1782-ben jurátusként Pesten élt; 1784. január 16-án Török Lajos gróf ajánlására vették fel a Miskolcon működő Erényes Világpolgárok elnevezésű szabadkőműves páholy tagjai közé. A beavatási ceremónián az Orpheus fedőnevet kapta.

1784-ben Sáros és Abaúj megye táblabírája, Zemplén megye tiszteletbeli aljegyzője. Kassán telepedett le. 1786–1791 között tíz északkeleti vármegye iskoláinak felügyelőjeként a jozefinus rendszer iskolapolitikájának támogatója, megvalósítója. A szabadkőműves páholy megszűnte után belép az önművelést célul kitűző Rózsa Rendbe, ahol a Fichtenbaum Kálmán nevet kapta.

1788-ban Baróti Szabó Dáviddal és Batsányi Jánossal együtt megalapította Kassán a Magyar Museumot; Batsányi átírta Kazinczy tervezett előszavát, ezért irodalmi hármas szövetségük felbomlott; 1790-ben Orpheus címmel maga adott ki folyóiratot. 1788 és 1792 között ötször utazott Bécsbe. II. József halála után elveszti iskolafelügyelői állását.

1790. május 21-én Budán őrt állt a visszahozott korona mellett. 1791-től baráti kapcsolat fűzte Hajnóczy Józsefhez; 1794-ben Szulyovszky Menyhérttől megkapta a jakobinus kátét. A nagykárolyi főispáni beiktatási ünnepélyen megismerkedett Szentmarjay Ferencsel.

1794. december 14-én Regmecen őrizetbe vették, Budára vitték. 1795. május 16-án halálra ítélték; május 29-én királyi rendelettel kegyelmet kapott; ez bizonytalan ideig tartó várfogságot jelentett. Szeptember 26-án elszállították Budáról. Spielbergben, Kufsteinben, majd Munkácsra raboskodott. 2387 napi fogság után szabadul. Szabadulása után otthon élt családi viszályok közepette, rossz anyagi körülmények között, megbélyegzett emberként.

1804. november 16-án házasságot kötött Sophie-val, gróf Török Zsófiával. Ezt követően Kázmérban és Érsemjénben laknak. 1806. június 10-én Széphalomra költözött, önálló-

an gazdálkodott, de mindig tele volt adósággal, élete végéig gyötörték az örökösödési, családi perek. 1806-ban súlyos anyagi gondok miatt a sárospataki kollégiumnak adta el könyvtárát.

1808-ban, 1812-ben, 1815-ben újra Bécsbe utazott. 1814-ben a sátoraljaújhelyi református gyülekezet főgondnoka. 1816-ban Erdélyben tett utazást. 1820-tól a Zemplén megyei levéltár rendezésére kapott megbízást; olykor gyalog kellett megtennie az utat Sátoraljaújhely és Széphalom között.

1825-től részt vett Pesten a Magyar Tudós Társaság előkészítő munkálataiban; számítása ellenére nem választották titkárrá. 1828-ban találkozik az ifjú romantikusok vezérével, Kisfaludy Károllyal. 1830-ban a történettudományi osztály tagja. 1831. áprilisában hosszú útra indul, útleírásain dolgozik. A Felvidéken kolerajárvány dűl, közvetlenül a terület lezárása előtt érkezik haza, Széphalomra. 1831. augusztus 23-án a kolerajárvány áldozata lett.

Kazinczynak az irodalmi pályán tett első lépései között kitüntetett hely jut a *Bácsmegeyének öszveszedett levelei* (későbbi kiadásokban *Bácsmegeyének gyötrelmei*) című regénynek.

Külföldi Játszó-szín címmel sorozatot tervezett, hogy a játékszíni mozgalomnak értékes színműveket adjon; vállalkozásából csupán a *Hamlet* jelent meg, németből fordítva. Irodalmi programjában a fordítás és a kritika meghonosítása a fő. Lírai alkotásai közül ódái és dalai érdemelnek figyelmet.

Fő törekvése a magyar stílus megújítása, a költők nyelvi törvényhozó szerepének hangsúlyozása. Harcot hirdetett a provincializmus ellen. Újításai és bírálati kihívták írótsársai nagy részének haragját.

Kazinczy levelezése huszonhárom vaskos kötet. Az 5933 levélből 3200-nál több az, amit ő írt kortársaihoz. Ötéves volt, amikor az elsőt írta, az utolsót már nem tudta befejezni. A köztük eltelt idő hatvanhét esztendő krónikája. Levelezése kor- és kultúrtörténeti dokumentum.

Egy emlékirat terve 1807–1808-ban vetődött fel először. A *Pályám emlékezete* a gyermekkortól 1805-ig tartó életút megelevenítésére vállalkozott. A mű többszöri átdolgozásai közül a leggazdagabb és legszínesebb változat az 1817-es évszámot viseli. De még ezzel a szöveggel sem volt elégedett Kazinczy. Hátralevő esztendeiben ezt is átdolgozta. Az életrajz 1794-től 1801-ig terjedő szakasza, a fogság esztendei is belekerültek a *Pályám emlékezete*-be. Ezekben a fejezetekben az elhallgatás eszközeivel élt. A *Fogságom naplója* kéziratát 1828-ban adta át Toldy Ferencnek. A mű elfogásának pillanatától naplószerűen kíséri végig a 2387 nap eseményeit, a jakobinus per történetét, a mozgalom vezetőinek kivégzését, majd saját börtönéveit. Nemes Nagy Ágnes „*véka alatt tartott remekműnek*” nevezi Kazinczy börtönaplóját. Önletrajzi írása könyv alakban csak 1931-ben jelent meg.

A nyelvújítás mibenléte, történelmi és művelődéstörténeti háttere, hatása

A nyelvújítás avatott nyelvművelők tudatos beavatkozása a nyelv életébe, melynek főbb területei:

- a szókészlet megújulása,
- az idegen szavak magyarral helyettesítése,
- stílusújítás és
- nyelvtanítás a nyelvi norma rögzítése céljából.

A 18. század végén és a 19. század elején nyelvünk sokak szerint szűkösnek, a polgári fejlődés eredményeinek befogadására alkalmatlannak mutatkozott.

A felvilágosodás következményeként Magyarországon a 18. század végén indult meg a magyar nyelv köznyelvvé válása. Bessenyei György, a Bécsben élő testőr-író szembeállta a latin nyelv egyeduralmával. A Magyarság című röpiratban írja: „Minden nemzet a maga nyelvén lett tudós, de idegenen sohasem.” (1778)

Bessenyei volt a magyar irodalom első programadója, aki már sürgette egy akadémia felállítását és a nyelvművelést. Nézeteit röpirataiban fejtette ki.

A nyelvújítási harc 1811-ben robbant ki; ekkor jelent meg Kazinczy Tövises és virágok című epigramma-gyűjteménye, amelynek néhány darabjában a költő gúnyolta a szerinte maradi gondolkodású irodalmárokat.

A nyelvújítás vezető alakja Kazinczy Ferenc volt. Még korábban részt vett a Martinovics-féle összeesküvésben, majd 6 évi börtön után birtokára, Bányácskára vonult vissza, amit ő Széphalomnak nevezett. Nagyméretű levelezést folytatott író kortársaival, nemzeti ügyé tette a nyelvújítást.

A nyelvújítás politikai harccal is összefonódott, melynek célja a magyar nyelv hivatalossá tétele volt, s 1844-ben a hivatalos nyelv a magyar lett. A nyelvújítás mintegy tízezernyi új szót hozott létre.

A nyelvújítás leggyakoribb módszerei:

1. Elavult szavakat újítottak fel, pl. év, hon, dísz, szobor. Személyneveket kerestek a régi történelemből, pl. Árpád, Gyula, Zoltán.
2. Tájnyelvi szavakat emeltek be a környezetbe, pl. betyár, róna, bucka, kandalló, kagyló.
3. Új szavakat alkottak szóképzéssel:
  - lag, -leg képzőkkel, pl. hízeleg, társalog
  - ng képzővel, pl. farsang, dühöng, rajong
  - ít képzővel, pl. lazít, lendít, tanúsít
  - mány, -mény képzőkkel, pl. hagyomány, festmény, gyártmány.
  - ász, -ész képzőkkel, pl. erdész, szenvedély, ünnepély.

4. Elvonással alkotott szavak:

- kapál → kapa
- árnyék → árny
- címer → cím
- zömök → zöm

5. Szóösszetétellel alkotott szavak:

- pl. folyóirat, gyorsírás, betűszedő, jármű, rendőr

6. Csonkítással és összetétellel keletkezett szavak:

- rovátkolt barom → rovar
- cső + orr → csőr

7. Idegen szavak átalakítása:

- Leipzig → Lipcse
- balanea (lat.) → bálna

8. Túlkapások:

be akarták vezetni a magyarban is a nyelvtani nemeket; minden idegen földrajzi nevet magyarosítani akartak, pl. Koppenhága = Kappanhágó, Stockholm = Istókhalm – ezeket a nyelvszokás nem vette be.

Kazinczy körül nyelvújítók csoportosultak, akik magukat neológusoknak (újítók) nevezték. Ellenfeleik, az ortológusok (az újítást elítélők, a hagyományhoz ragaszkodók) szerint az írot kötelezik a hagyományok, a nyelvszokás; a nyelvet csak belülről, saját hagyományaiból lehet megújítani.

1813-ban gúnyiratot adtak közre Kazinczyról és híveiről „Mondolat” címmel, melyre Kölcsey Ferenc és Szemere Pál 1815-ben ellenparódiával válaszolt („Felelet a Mondolatra”).

A harcot végül 1819-ben Kazinczy azzal zárta le, hogy megírta az Orthológus és neológus nálunk és más nemzeteknél című művét, amelyben beismerte, hogy a középút a helyes: meg kell tartani értékes hagyományainkat, de újítani is kell.

A helyesírás is sok változáson ment át. A legjelentősebb az ypsilonista-jottista háborúnak nevezett vita volt. Lényege: az ypsilonisták szerint a szavakat a kiejtett alakjuknak megfelelően kellene leírni, tehát láttya, aggya. A jottisták szerint a szóelemzésnek kell dominálnia nyelvünkben. Ez utóbbi győzött.

Az évtized végére a nyelvújításnak több híve volt, mint ellenzője. A harc eredményeképp megalakult a Magyar Tudományos Akadémia. Vörösmarty részt vett az első nyelvtankönyv kidolgozásában. Megszerkesztette az első helyesírási szabályzatot (1832). Kialakult a köznyelv, az irodalmi nyelv. Ez a kettő lett az alapja a nemzeti nyelvnek.

Jótekonysági árverés a NOE támogatására

Bizonyára többen emlékeztek még, hogy első ízben idén áprilisban szerveztünk aukciót a NOE céljainak támogatására.

Most szeretnénk mindenkit biztatni arra, hogy kapcsolódjon be a 2009. december elejére tervezett jótekonysági árverés sikeres megszervezésébe és lebonyolításába.

Mi a teendő?

Elsősorban várjuk azok jelentkezését, akik tárgyakkal, képző- és iparművészeti alkotásokkal, kézműipari termékekkel, borokkal, mestermunkákkal, ezek adományozásával támogatni tudják árverésünk sikerét.

Ugyancsak várjuk, hogy küldjetez gyermekrajzokat, vízfestményeket, hogy a legjobb alkotásokat katalógusunkban közzé tegyük és szintén árverésre bocsássuk. Örömmel vennénk, ha ismeretségi körötökből az árverés bortételeit közismert művészekkel, spor-

tolókkal, tiszteletre méltó közéleti szereplőkkel dedikálhatnánk. A most következő, immár második jótekonysági árverésünk szakmai szervezésével Ács Érmes Károly műtárgyszakértőt bízunk meg.

Elérhetősége : acsermes@freestart.hu

Az árverés tételeit november 10-től honlapunkon is láthatjátok.

Az is jelentős segítség lenne, ha az aukcióra a vásárlók (licitálók) szervezésével segítséget nyújtanátok! Részben javaslataitok alapján küldjük ki az árverésre a meghívónkat és katalógusainkat az érdeklődőknek.

Bizunk benne, hogy a december 12-re, az Aranytíz lovagtermébe tervezett jótekonysági árverésünk és bazárunk ismét sikeres lesz, és ebben a sikerben együtt örülhetünk a mecénások önzetlen támogatásának! Felajánlásaitokkal, esetleges kérdéseitekkel forduljatok bizalommal a Titkárság dolgozóihoz.

TÖRÖK ÁDÁM, FŐTTKÁR

ÉLETMÓD

A cékla

A cékla az egyik legrégebbi európai zöldség, évszázadokon keresztül az egyik legfontosabb gyógynövény volt. Elsősorban a gyökeréért termelik, de a növény többi része is hasznosítható – pl. a levél nagyon finom salátában vagy gyógyteaként. Télen-nyáron termesztethető, mégis a téli zöldségek egyike, ugyanis a cékla vitaminokban és ásványanyagokban különösen gazdag, ezekből pedig télen nincs túl nagy választék.

Növény

A cékla a répafélék családjába tartozó gumós növény, réggen céklarépa volt a neve. Jellegzetes sötétbordó színét (és magas tápértékét) a kén-cukor komplexnek (betanin) köszönheti. A gumó alakja lehet kerek, lapos vagy henger alakú. A céklát érdemes tápanyagban gazdag talajban termelni, mert a gumók hatékonyan szívják fel az ásványi anyagokat.

Eredete

A cékla Dél- és Közép-Európából származik, már az újkőkorszak óta ismert, később Babilóniában fontos gyógynövénynek számított. Európában a rómaiak népszerűsítették, majd a germán birodalomban terjedt el a termesztése (elsősorban cukortartalmáért). Manapság a világ minden részén termesztik – mégsem fogyasztunk belőle eleget.

Tápértékek és gyógyhatások

• A cékla az egyik legegészségesebb gumós zöldség. Gyógyító hatása már évszázadok óta ismert – az asszírok, rómaiak, görögök korában, majd az európai királyságokban sok

betegséget gyógyítottak vele, többek között alkalmazták lázcsillapításra, fájdalomcsillapításra, emésztési problémákra.

- Vértisztítóként és vérképzőként él a köztudatban, bár nem tartalmaz több vasat, mint növénytársai, de szerveztünk a céklából igen jól tudja hasznosítani a nyomelemeket.

- A cékla tápértéke számottevő. Nem csupán az antioxidáns hatása (A, B, C vitaminok) jelentős, de számos ásványi anyagot és nyomelemet is tartalmaz – pl. szilícium, kálium, kalcium, foszfor, vas, kén, cink, mangán, réz, jód.

- Gazdag folsav tartalma miatt kismamáknek is nagyon ajánlott. Legújabb kísérletek bebizonyították, hogy a céklalé rendszeres fogyasztása (fél liter naponta) jelentősen csökkenti a magas vérnyomást és a koleszterinszintet.

- A cékla préselt leve kiváló májtisztító, így különösen ajánlott méregtelenítésre (éppen ezért másnaposság ellen is hatásos). A céklalé hatékony lehet influenza és nátha ellen, savas gyomorra, székrekedésre, aranyérrre és egyéb bélbetegségekre.

- A nyers cékla vérképző, gátolja a rákos sejtek szaporodását, fokozza a sejtek oxigénellátását, és hatásos védelmet nyújt bél- és gyomorrák ellen.

- Bőrbetegségeken is segít, pattanások, korpásodás ellen is javasolt, késlelteti bőrünk öregedését.

- A cékla enyhíti a menstruációs zavarokat és a változókortüneteit.

- A cékla cukortartalma magas, mégis alacsony a kaló-

riája – ezért fogyókúrára és édesítésre is alkalmas, továbbá remek energiaforrás.

- A cékla hangulatjavító – betaine tartalma jó közérzetet biztosít, így depresszió, letargia leküzdésében is hatásos lehet.

Vásárlás

A piacon, élelmiszerboltban válogassunk kemény, sima felületű gumókat – lehetőleg levéllel együtt, amely elárulja a cékla frissességét. Továbbá válasszunk kicsi vagy közepes nagyságú gumókat – minél kisebb a gumó, annál gyengébb a húsa és édesebb az íze. A 6 cm-nél nagyobb gumók szálkásak, ezeket kerüljük. Lehetőleg bio céklát vásároljunk, mert a növény a talajból nem csupán a tápanyagokat szívja fel hatáson, hanem a vegyszereket is.

Tárolás

Hűvös, sötét helyen (pl. pince, kamra) a cékla hetekig eltartható. A főtt cékla fagyasztható, a sült és főtt céklát tároljuk hűtőszekrényben. A cékla leveleit azonban 1 napon belül használjuk fel.

Felhasználás

Bár évezredek óta köztudott a cékla gyógyító és tisztító hatása, manapság egyre kevesebbet fogyasztjuk, akkor is leginkább kiegészítőként vagy díszítésre alkalmazzuk. A cékla a legegészségesebb nyersen, de lehet főzni, párolni, grillezni, sütni is. Íme néhány tipp a változatos felhasználáshoz, amit sok finom cékla recept követ:

- A nyers céklát reszeljük le, és szórjuk rá pl. zöldsalátára, krumplisalátára, babsalátára. Remekül társul reszelt káposztával, szeletelt zellerszárral is – keverjük el, és öntsük le bazsalikomos salátaöntettel.

- A cékla klasszikus párja a torma – akár reszelt friss tormával párosítva, akár túróval, sajtkrémmel és tormakrémmel elkeverve.

- A cékla ízét gazdagíthatjuk gránátalmával, feketeribizlivel, almával, narancssal és málnával is.

- Akinek nem ízlik a nyers cékla, próbálja meg a frissen préselt levét – pucoljuk meg, gyümölcscentrifugával préseljük le, kombináljuk sárgarépa, uborka vagy alma préselt levével! Remek méregtelenítő ital.

- A cékla ideális zöldség méregtelenítésre, de erre a célra csakis bio terméket fogyasszunk!

- A céklát egészben, héjával együtt főzzük puhára, de előtte alaposan tisztítsuk meg, főleg ha nem bio. Ha a főzővízbe teszünk egy-két csipet cukrot, mélyül a cékla színe, míg ecet vagy citromlé hozzáadása felélénkíti a színét. Főzés után pucoljuk meg, szeleteljük fel, és tálaljuk ecetes öntettel! Csakis főzés után sózzuk meg! A főtt cékla ideális babaétel, és le is lehet fagyasztani.

- A cékla főtt levét húsvétkor tojásfestésre is felhasználhatjuk.

- A cékla nagyon finom sütvé is – pucoljuk meg, vágjuk negyedekre, öntsük le olívaolajjal és vörösborral (vagy ecettel), majd sütőben alufólia alatt süssük puhára! Remek köret húsos, halas ételek mellé.

- A cékla ideális befőzésre is, nagyon finom chutney-t lehet belőle készíteni, amely remekül passzol füstölt halak mellé.

- Céklából bort is lehet készíteni!

FORRÁS: WWW.TUTITIPPEK.HU

KEDVEZMÉNYEK

Könyvajánló

Szeretettel ajánljuk a Kézenfogva Alapítvány kiadványait, melyeket NOE igazolvánnyal posta utánvétellel ingyenesen küldjük a sorstársaknak! Megrendelhetők a kezenfogva@kezenfogva.hu e-mail címen.

Szerkesztő: Borbély Sjoukje

Cím: Kezünkben a diagnózissal

Alcím: Útmutatás sérült kisgyermekeket nevelő családok számára

Kiadó, évszám: Kézenfogva Alapítvány, 2008

Közreműködők: Radványi Katalin lektor

Formátum: B/5, ragasztókött

Terjedelem: 184 oldal

ISBN: 978 963 87545 2 3

A könyvben a sérült kisgyermeket nevelő szülők tájékoztatást kaphatnak arról, hogy a közoktatáson belül ma milyen lehetőségeik vannak, hogy gyermekük a saját lakókörnyezetében, a képességeinek és a család, a lakókörnyezet lehetőségeinek megfelelően a legjobb ellátásban részesüljön – reményeink szerint a legkorábbi időben.

A TARTALOMBÓL:

Mivel járhat, mit lehet tenni?

1. fejezet: A komplex diagnózis, a többoldalú tájékozódás fontossága

2. fejezet: Mit kell tudniuk a szülőknek, amikor megváltozik az életük?

3. fejezet: Amikor a gyermek mozgásával (is) baj van

4. fejezet: Kiegészítő terápiák

5. fejezet: Az autizmussal élő gyermekek nevelése-oktatása – amikor a hagyományos nevelés kudarcha fullad
Mi jár a sérült gyermeknek és szüleinek?

6. fejezet: A Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság

7. fejezet: Korai fejlesztés

8. fejezet: Bölcsődei integráció

9. fejezet: Integráló óvoda vagy speciális óvoda

10. fejezet: Speciális iskola vagy más jellegű lehetőség

11. fejezet: Szakképzés és munkavállalás

12. fejezet: Támogató rendszerek

Szerző: Gruiz Katalin
 Cím: Megszülettél, hogyan tovább?
 Alcím: Első segély szülőknek
 Kiadó, évszám: Kézenfogva Alapítvány, 2007
 Közreműködők: Sándor János lektor
 Formátum: B/5, ragasztókött
 Terjedelem: 128 oldal
 ISBN: 978 963 86581 3 5

Könyvünk címében a kérdés: „hogyan tovább?” egy átlagos baba szüleiben nem merül fel. Ez azoknak kérdés, akiknek sérült babájuk született, akivel az élet és a szülői teendők mások, mint egy átlagos babával. Sérült gyermek a családban sokak számára ismeretlen és félelmetes világot jelent, mások számára viszont maga az élet.

Ebben a könyvben olyan szülők által létrehozott szervezetek kínálják segítségüket, akik sérült gyermekkel élnek, akik a sérült gyermek születését követő sokk és a kezdeti nehézségek után talpra állva új életet kezdtek élni. Olyan új életet, amelyben új értékek, elfogadás, szeretet és mások segítése is helyet kapnak.

Ezt a könyvet tehát szülők készítették sorstársaiknak, akik gyermekük megszületése után a kórházban vagy a kórház elhagyásakor szembesülnek azzal, hogy gyermekük rendellenességgel, sérüléssel jött a világra. A könyv célja, hogy az első praktikus információkon és tanácsokon kívül lelki támaszt is nyújtson, éreztesse a könyv olvasójával, az új szülővel, hogy nincs egyedül kétségeivel, kérdéseivel és kétségbeesésével, mások is átélték ugyanazt, és készen állnak, hogy segítsenek. A könyvben egy sor általános gondolat, minden

hasonló sorsú szülőknek szóló tanács van, ami véleményünk szerint a baba sérültségének típusától függetlenül érvényes. Az ismeretek és tanácsok másik része sérültség-specifikus, külön fejezeteket szántunk az egyes szindrómáknak, a szer-
 vi és anyagcsere-rendellenességeknek. Természetesen ezek között is vannak átfedések, így érdemes a nekünk szóló fejezeteken kívül beleolvasni a többibe is.

A TARTALOMBÓL:

Egy sorstárs gondolatai
 Hogy látjuk sérült gyermekünk esetét mi, szülők, néhány év elteltével?
 Általános áttekintés a veleszületett rendellenességekről
 Veleszületett rendellenességek és a szülőket segítő szervezetek
 Veleszületett anyagcsere-rendellenességek, örökletes anyagcsere-betegségek
 Vakság és veleszületett szemrendellenességek
 Veleszületett siketség és nagyothallás
 Siketvakok
 Veleszületett szívfejlődési rendellenességek
 Veleszületett csont és izomfejlődési rendellenességek
 Veleszületett agy- és gerincvelő-rendellenességek
 Általános rehabilitációs és fejlesztő módszerek és szervezetek
 Prenatális és újszülöttkori szűrővizsgálatok
 Kedvezmények, támogatások
 Címek, címlisták

Cím: Felnőtt élet
 Alcím: Felnőttkorba lépő értelmi sérült fiatal társadalmi életbe való beilleszkedésének lehetőségei
 Szerkesztő: Dr. Fonyó Ilona
 Kiadó, évszám: Kézenfogva Alapítvány, 2009
 Formátum: B/5, ragasztókött
 Terjedelem: 184 oldal
 ISBN 978-963-88082-3-3

Egy alapvető – de sokszor elhessegetett vagy fel nem vállalt – ténnyel indítanám a könyv alapgondolatát, hogy a felnőttkor egy életkori kategória. A fogyatékos gyermekek életében is feltartozhatatlanul eljön rájuk, családjukra, az őket fejlesztő intézményi szakemberekre terhelve az ezzel járó köteleességeket, jogokat.

A fogyatékos fiataloknak is joguk van ahhoz, hogy az életkoruknak megfelelő környezetben éljenek, az életkoruknak megfelelő bánásmódban részesüljenek, gyakorolhassák és megélhessék a felnőtt szerepeiket, társas kapcsolataikat, mert ezek a lehetőségek biztosítják számukra a képességeiknek megfelelő fejlődést.

Tartalom:

Zolnai Erika: A felnőtté válás pszichológiai mozzanatai
 Schenk Lászlóné: Az értelmi fogyatékossgal élő vagy autista felnőttek oktatása és foglalkoztatása
 Kisbali Eleonóra: Az értelmileg enyhe fokban sérült gyerekek továbbtanulási lehetőségeiről
 Jászberényi Márta: Értelmi sérüléssel élő felnőttek lehetőségei a pszichológiai segítségre és pszichoterápiára
 Farkasné Gönczi Rita: Önértékesítés
 Dr. Gurbai Sándor: Az értelmi fogyatékossgon alapuló diszkrimináció. Hogyan ismerjem fel? Mit tegyek? Hová fordulhatok?
 Gazsi Adrienn: A gondnokság alá helyezés kérdései az értelmi sérült gyermek nagykorúvá válása kapcsán
 Dr. Fonyó Ilona: Beszélgetés négy felnőttel
 Dr. Fonyó Ilona: Beszélgetés O. Sz.-szel

Címlista a szociális ellátást nyújtó intézményekről

A Nagycsaládosok Országos Egyesületének tagjai számára a következő szolgáltatásainkból biztosítunk kedvezményt:

Nyelvtanfolyamok 30 % kedvezménnyel

A forgalmazott könyvek árából 5-25 % kedvezmény

Érettségi előkészítő (féléves, intenzív) tandíjából 20%

ECDL tanfolyamokból 15% kedvezmény

<http://portal.elte.hu>

ELTE Lágymányosi Hallgatói Bolt
Bp. 1117, Pázmány Péter sétány. 1/a
Telefon: 06-1-381-2101
Nyitvatartás: Hétfő-Péntek 09:00-17:00

Kedves Nagycsaládosok!

Nagycsaládosokra szabott vásárlási kedvezmények kialakításán dolgozik a Cora üzletlánc – ehhez kapcsolódva találtak egy kérdőívet az újságban.

A Cora vezetőségének célja a kérdőívvel, hogy megtudják, mely termékcsaládok a legérzékenyebbek a nagycsaládosok számára, hogy az jövőbeli akciók szervezésénél ezeket az érzékeny családokat még jobban előtérbe helyezzék, és a későbbiekben esetlegesen kidolgozásra kerülhessen a nagycsaládosokra szabott vásárlási kedvezmény.

Kérjük, szánjátok rá ezt a kis időt a kitöltésre, és november 30-ig küldjétek vissza a NOE címére postán (1056 Budapest, Március 15. tér 8.) vagy e-mailben (noe@noe.hu).

A Cora nyerteseken kívül a visszaküldők közül mi további öt családot könyvjutalomban részesítünk.

Bízunk benne, hogy ezzel is sikerül újabb kedvezményhez juttatni Benneteket!

CORA

cora

a megbízható választás

Megbízható minőség kedvező áron – ezt biztosítja Önnek a Cora, saját márkás termékeivel. Keresse a Cora logóval ellátott termékeket, és válogasson az egyre bővülő termékpalettánkban!

Ízelítőül ajánljuk:

- Kandirozott narancshéj étcsokoládéba mártva **499 Ft**
- Cora chips **159 Ft**
- Klóros fehérítőszer **259 Ft**
- Folyékony mosószer **469 Ft**

A termékekről bővebb információt talál a www.cora.hu/markaink oldalon.

Termékeinket keresse Cora áruházainkban!

Egy mosollyal több

cora

Örömhír

A Mindenható iránti hálával tudatjuk, hogy 2009. 09. 23-án világra jött Gábiel fiúnk (3620 g, 52 cm).

Nevének jelentése: Isten embere, hőse; Isten a hős, Isten erős

A baba és a mama jól vannak, már itthon erősödnek...

A Giricz család: Angéla és Laci, Anna, Lackó, Tamás, Barnabás, Dávid, Dániel, Balázs, Abigél Csongrád.

A Tiszavasvári Nagycsaládosok Egyesülete örömmel tudatja, hogy Tasiné Esztári Erika és Tasi Tamás családjába megérkezett a negyedik gyermek. Tasi Sára szeptember 20-án 3320 grammal és 48 cm-rel látta meg a napvilágot szülei legnagyobb örömeire.

2009. október 1-én a Fülöp családnak hármas ikrei születtek: Fülöp Martin (2450 g, 49 cm) Bianka (2450 g, 49 cm), Jázmin (1450 g, 39 cm). A család és a testvéreik, Dániel (11), az ikrek, Ádám és Viktor (8) nagy öröme.

Örömmel adom tudtokra a hírt, hogy 2009. szeptember 28-án 10.55-kor megszületett Ambrus, 3. gyermekünk. 3130 g, 52 cm, fej: 35 cm, mellkas: 33 cm, bicepszről nincs adatunk. Horváth Tamás, Nagykánizsa

A Nagycsaládosok Monori Egyesülete örömmel hirdeti, hogy az Úr-isten ajándékként 2009. október 1-én megszületett a Legendi család legifjabb csemetéje, testvérei – Lacika, Peti és Lilla – nagy örömeire. Botond 2700 g és 48 cm. Ő és édesanyja, Kati is jó egészségnek örvendenek. Gratulálunk, és Isten gazdag áldását kívánjuk életetekre! Lendvayné Nagy Beáta elnök

„A múlt emlék, a jövő titok, a jelen ajándék”

A macklári csoporttal együtt hiszik ezt Huppauer Zoltán és felesége, Plahy Anna, kiknek Dávid és Dorka mellé 3. gyermeknek 2009. 09. 17-én 3400 g és 56 cm-rel megérkezett Petra nevű kislányuk is. Az egész család a legfiatalabb a csoportban. Szeretettel köszöntjük őket közöttünk!

Kedves Tagtársak!
Örömmel tudatjuk, hogy 2009. szeptember 3-án megszületett 4. gyermekünk, Zsombor Imre. Szeretettel és nagy örömmel fogadták testvérei: Dávid Zsigmond, Tamás György és Piroska Gizella. Seres Zsigmond és felesége, Zsuzsanna

2009 májusában két újszülöttel is gazdagodott a Pécsi Székesegyház Nagycsaládos Egyesület.

Czopf László és Ági 7. gyermeke, Czopf Dávid Kristóf és Bodogán László és Erzsike 4. gyermeke, Bodogán Péter érkezése szerzett szüleinek és testvéreinek nagy örömet.

Sok erőt és egészséget, valamint Isten áldását kívánjuk mindkét családnak!

A „Szemünk Fénye” Nagycsaládosok Üllői Egyesülete örömmel adja mindenkinek tudtára, hogy 2009. szeptember 24-én megszületett Kotmayer Attila és Helga 5. gyermeke, Kotmayer Kitti (2630 g, 50 cm). A család és a testvérei, Bernadett (13), Laura (9), Kevin (6), Attila (1) nagy örömeire.

A Pápai Csoport örömmel adja híri, hogy 2009. szeptember 14-én megszületett a Móricz család kilencedik gyermeke, Móricz Emese Mária, 3,45 kg és 52 cm. Krasztel Lászlóné elnök

A Rákosmenti Nagycsaládosok Madárfészek Egyesülete üdvözlő legfiatalabb tagját, a Tóth család 4. gyermekét, Tímeát, aki 2009. október 5-én született a szülők, Anikó és Viktor és testvérei, Szilvi, Viktor és Niki legnagyobb örömeire. Thurzó Anna, a MAFÉSZ elnöke

MÉDIATÁMOGATÓINK

HetiVálasz

MAGYAR HÍRLAP

